

Januar 2011

Št.

056

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI

ULICE

Odgovorna urednica:
Špela Razpotnik
Izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Tehnični urednici:
Nina Varesko in Maja Vižintin
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,
Gregor B. Hann, Luna Jurančič Šribar
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Mirjam Gostinčar, Janez Kompare, Anica Kozjek,
Roman Lasnik, Miran Možina, Marko Nakrič, Aleš Verhovnik, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Anka Sladič
Ilustracije:
Ban, Miha Gračner, Nik Knez, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporožijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve --
Ministrstvo za zdravje -- FIHO -- Urad RS za mladino --
Urad RS za komuniciranje

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice
član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

LA GRANDE FINALE ...

foto: Grad

Konec je tako imenovanega VESELEGA DECEMBRA, najbolj razsipniškega pa tudi najpavovskega meseca v letu. Mesta, kraji, vasi so okrašeni, polno je bilo raznih dogodkov, najbolj pa so se na ta mesec pripravljali poleg nas potrošnikov (beri: ovce) trgovci, politiki in cerkev. Miklavž, božič in novo leto so bili vedno idealni dogodki, da se vsi trije, torej trgovci, politiki in cerkev, maksimalno »posvetijo« nam, malim ljudem z velikodušnimi, zahrbtnimi in sumljivimi obljubami o prihodu novega, boljšega, bogatega, torej oh in sploh ... ČESA???

Morda prihajajočega leta (2011), prihoda Mesije ali pa bogatega strica, ki nam bo prizanesel z vsakdanjimi težavami, kot so nezaposlenost, neizplačevanje plač in prispevkov, zviševanje delovne dobe, prepotrebne, skoraj brezupne stavke, likvidacije podjetij, tajkunski ropi, politične prevare in kaj bi še našteval. Bog pomagaj.

Sedaj pa smo, kjer smo: NA ROBU PREŽIVETJA. Toda ne vsi!! Tista manjšina z drugega brega nas preko vseh možnih medijev nagovarja in nas hoče preslepiti, voditi ter pridobiti na svojo stran, da jim kot ovce sledimo in zadovoljimo njihove neskončne, neslutene in pregrešno visoke, zgolj njim samim lastne potrebe. Vsak dan smo preko medijev naskakovani z bogato obloženimi mizami, novimi izdelki, nizkimi cenami, ugodnimi popusti, prodajnimi akcijami, krasnimi plačilnimi pogoji, odlogi plačil in vrhunskim orgazmom pri nakupovanju. Trgovce prav malo brigajo prazniki z vidika verskih, obrednih ali družinskih dogodkov.

Briga jih samo naša denarnica, naša plačilna kartica, ne pa naše dejanske potrebe. Ali potrebujemo še en nov avto (to bodo sosedje penasti od zavisti), novo spalnico (bo seks kaj boljši, če sploh bo?), 10 kg praška, 5 kg rebrc, novo barvo za lase, boljše tampone? Imaš nov mobilnik, si večji frajer? Ali pa jogurt za prebavo, ker smo zaprti in ne moremo s....? Morda pa res potrebujemo elektromašine, ki nam, medtem ko sedimo na kavču s polnimi usti piškotov, zbijajo kilograme? Mar si ne bilo bolje nadeti trenirke, obuti športnih copat, zajahati kolesa ali pa steči po stezi v bližnjem gozdu?

NE, ti samo kupuj, potroši VSE, kaj te briga stanje na računu 1. 1. naslednjega leta; danes se kupuje, pije, baše, danes je žur! Tudi politike prav malo brigajo prazniki kot verski, obredni ali družinski dogodek, izkoriščajo jih, da nam zaradi samega značaja praznikov in posledično nekoliko več sproščenosti pri ljudeh servirajo svoje zasluge za tistih nekaj pozitivnih dejanj, minimalizirajo (beri: prikrivajo) pa zablode, napake ali celo kazniva dejanja, ki jih seveda pripisujejo bodisi prejšnjim vladam bodisi drugim akterjem ali pa kar tako – Višji sili. Kje je v vsem tem morala? Scientolog L. Ron Hubbard pravi: »Filozof običajno večino svojih let preživi v slonokoščenem stolpu in je zelo izoliran od življenja. Če želite spoznati življenje, morate biti del njega in družiti se morate z vrstami različnih ljudi, preden lahko spoznate, kaj je človek.« Kralji ulice to vedo, pa ne iz nekih hudo filozofskih knjig; njihovo vedenje izhaja iz življenja samega. Iz izkušenj in zapažanj. Ali veste, da so skupaj z ljubljanskim živalskim vrtoom organizirali prodajno razstavo unikatnih slik z živalsko tematiko, katere izkupiček bo šel za brezplačne vstopnice za socialno šibke otroke, ki se bodo veselili nekaj ur obiska med raznimi zvercami. Sit lačnemu ne verjame, lačen lačnemu pač.

Arne Gorjanec

Kazalo:

To sem jaz:

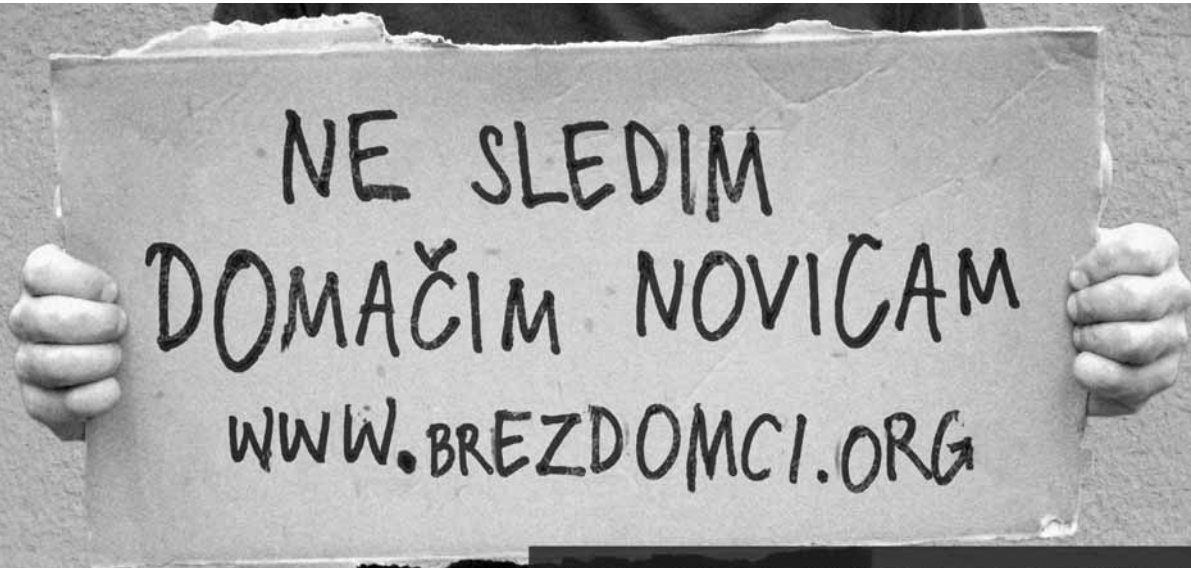
foto: arhiv KU

BESIM

Ime mi je Besim Lubenović, sem iz Bosne. 17. decembra leta 1980 sem prvič prišel v Slovenijo, in sicer na Jesenice. Bil sem najmlajši delavec pri podjetju Gradbinec. Komaj so me sprejeli, saj nisem imel dovolj let in izkušenj. Vendar pa – sprejeli so me, samo da ne bi kradel ali se ukvarjal z drugimi sumljivimi posli. Gradbinec je slabo posloval, zato sem si našel drugo službo. Delal sem kot prodajalec žetonov v lunaparku. Leta 1984 sem šel k vojakom v Vinkovce, kjer sem eno leto kot kuhar služil vojaški rok. Po služenju vojaškega roka sem tri mesece opravljal sezonsko delo v Bosni, gradbena dela, tako da sem lahko zaslužil za pot nazaj v Slovenijo. Ker so imeli moji starši v Bosni probleme in se niso najbolje razumeli, se na njih žal nisem mogel obrniti po pomoč, zato sem odšel proč od doma. Vrnil sem se v Slovenijo, tokrat v Novo Gorico, kjer sem se zaposlil pri podjetju ŽTP Nova Gorica kot vzdrževalec železniških prog. Imel sem probleme z nadzornikom, tri dni me ni bilo na delo in dobil sem odpoved. Vendar pa mi je bila sreča mila, saj sem spoznal peka, ki je imel pekarno Planika na Bledu, gospoda Draga. On me je spoznal s čevljarjem, gospodom Milošem Kržišnikom, in tam sem se izučil za čevljarja ter ostal v delavnici tri leta. Zaradi denacionalizacije pa so spremenili namembnost čevlarske delavnice, spremenili so jo v slaščičarno. Ponovno sem izgubil službo in pričel pri nekem privatniku zidarska dela na črno. Ta me ni mogel uradno zaposliti, saj sem ostal brez veljavnih dokumentov. Ker nisem podaljšal potnega lista oziroma uredil potrebnih dokumentov, sem se znašel med izbrisanimi. V tem času se je začela vojna v Bosni in psihično sem bil čisto na dnu. Zaradi tega sem urejanje dokumentov nekako pustil na stranskem tiru. Med osamosvojitvijo Slovenije, ko je tu divjala vojna, sem pomagal kot kuhar v vojski. Dostavljal sem hrano in podobno, za orožje pa nisem nikoli prijel. Pot me je zanesla v Ljubljano, kjer sem se že le zaposliti pri privatniku, vendar me ta ni mogel zaposliti, saj sem bil že med izbrisanimi. Za golo preživetje sem bil primoran delati pri Romih. Dva meseca sem delal za nekega Roma, ki mi je ponudil prostor, na katerem sem si lahko s svojimi rokami naredil barako. Seveda vse na črno. Kasneje so te barake s strani občine porušili in dva tedna sem spal v polivinilu pod češnjo na najhujšem mrazu, pri –19 stopinjah. Sem pa spoznal prijatelja Hasiba, ki mi je pomagal, me vzel pod streho. Pri njem sem lahko stanoval, mu pomagal, delal, za kar mi je tudi pošteno plačal. Zaprošil sem za ureditev bivanja v RS, saj sem tu že 30 let. Leta 2009 mi je to tudi uspelo. Dobil sem dovoljenje za stalno bivanje v Sloveniji ter tudi bivalno enoto, za kar se prisrčno zahvaljujem Ministrstvu za notranje zadeve in Javnemu stanovanjskemu skladu, kjer so očitno razumeli mojo stisko.

03
KRALJI
ULICE

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 SOLIDARNOST - RESNIČNOST ALI FIKCIJA
- 6 PROJEKT IZ KOŠA – SOCIALNO ZAPOSLOVANJE
- 7 KAKO DOSEČI HARMONIJO
- 7 »VEM, DA JE VSE ODVISNO OD MENE«
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 OSMARČEK
- 9 TATU ZGODBA
- 10 ŠE VEDNO NA CESTI?
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 KOLESARSKA RUBRIKA
- 17 BORIS PAHOR – SIN POCESTNICE
- 18 SMETUMET ZIBKA
- 19 NČ VEČ ČAKAT, HITR PRESELT
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 PAMFLET
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 24 LJUDSKA KUHNA
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 1. DEL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

KRALJI ULICE
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcem Kralj ulica
Imelda 9, Ljubljana
Kaniševa pot 16, 1000 Ljubljana

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

SOLIDARNOST - RESNIČNOST ALI FIKCIJA

04
KRALJI
ULICE

Volk je požrl 7 kozličkov in prišel je lovec in jih rešil, podobno je bilo z Rdečo kapico, Trnuljčico, Pepelko itn.

Pogorela je hiša ali pa je plaz porušil celo vas, cunami je v smrt potegni na desettisoče ljudi in zravnal z zemljo na tisoče kvadratnih kilometrov obale. Da niti ne omenjam vseh možnih naravnih in osebnih katastrof.

Čile, rudarji ... Otroci so ostali brez staršev, očeta ali matere, nekdo je hudo zbolel in rešila bi ga le zelo draga operacija v tujini. Cel niz osebno-družinskih travm. Zbiranje zamaškov. Kako se odzovemo? Če se to dogaja nekje tam, za morjem, nas malo stisne in gremo spat. Na to hitro pozabimo. Ne pozabijo pa bodisi uradne organizacije, npr. UNICEF, Rdeči križ, Karitas, bodisi neuradne organizacije, ki nas preko množice izredno dragih medijev s krutimi posnetki katastrof stalno opozarjajo na ranjene ljudi in na dejansko stanje, ki še zdaleč ni zavirljivo. Prošijo nas za milostni prispevek, ki naj bi reševal posledice teh strašnih dogodkov in pomagal ljudem. Nekaj teh organizacij res deluje v tej smeri, VEČINA pa vidi v katastrofi teh ljudi le lastni PROFIT. Spomnimo se Toma Križnarja, ki se je dejansko raztrgal za Nube, sam organiziral, izvedel in nadzoroval VSE akcije, pa se je kljub temu ogromno pomoči nekako uspelo »izgubiti«. Kam je to izginilo in po kakšnem ključu je bilo porazdeljeno? Kako je z letošnjimi poplavami? Pa uničenim pridelkom? Se še spomnite Boba Geldofa in Band Aida – Feed the world?

Madona, še in še bi lahko našteval, vendar ta članek ni namenjen statistiki, rad bi se le izpovedal in nekaterim v glavi povzročil nevihto z zlorabljeno besedo SOLIDARNOST. Po definiciji pomeni:

1. *podpiranje, odobravanje ravnanja, mnenja koga: izraziti solidarnost z avtorjem prepovedane knjige; omahoval je pri solidarnosti s tovariši; stavkali so v znamenje solidarnosti z rudarji / solidarnost z akcijo Rdečega križa; dan solidarnosti z osvobodilnimi gibanji v svetu;*
2. *pripravljenost za medsebojno pomoč, sodelovanje: razvijati in krepiti solidarnost med državami, narodi; publ. sodelovati z drugimi republikami v duhu socialistične solidarnosti; tovarštvo in solidarnost v klubu / načelo solidarnosti in vzajemnosti načelo, ki temelji na soodvisnosti posameznika od skupnosti in skupnosti od posameznika / pomoč, sodelovanje: računali so na njegovo solidarnost / fond, sklad solidarnosti v katerega prispevajo člani kake skupnosti za skupne potrebe ali za pomoč, podporo sočlanom ;*
3. *zavest skupnosti, medsebojne povezanosti posameznikov zlasti v družbenem življenju: delavska, razredna, sosedska solidarnost; uresničevati mednarodno proletarsko solidarnost; imeti zelo razvit čut solidarnosti; socialistični humanizem in solidarnost ◊ soc. mehanska solidarnost pri kateri so posamezniki zaradi delitve dela odvisni drug od drugega; organska solidarnost solidarnost primitivni družbi, pri kateri so*

posamezniki zaradi skupnega dela navezani drug na drugega.

Namenoma sem potegnil tekst iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika, da se kdo ne bi spotaknil ob članku. Zanima pa me, ali smo solidarni, ko na televiziji kratkočasno sočustvujemo z dogodki daleč stran od nas in kupimo božične čestitke ali dodatne znamke pri pošti, katerih izkupiček bo šel za pomoč tja čez. Koliko, kako in v kakšni obliki? Bo prispevek, nakazan na določen transakcijski račun, dosegel svoj cilj in namen? Koliko pobere organizacija, množica potrebnih (beri: nepotrebnih) sodelujočih; mediji, mafija, podkupnine plemenskim poglavarjem. Pojavi se fenomen POGOLTNOSTI ali po domače Marija sebi. Pogoltnost ni etika; etika je hotenje po vzpostavitvi primernih odnosov med ljudmi. Si s prispevkom ali miloščino operemo grešno dušo, rekoč: »Saj sem pomagal?« Bolje bi bilo iti k spovedi ali, kot so nekoč, kupiti si odpustek za storjene grehe. Kakšna morala!

Mirno smo opazovali genocid v Ruandi pred 15 leti, časovno malo manj oddaljeno pa tistega na Balkanu. Glavno je, da je daleč od nas. Hinavščina!

Ko sem prej omenjal množico nevladnih in celo neuradnih »humanitarnih« organizacij, se to navezuje na osebno izkušnjo. Povabljen sem bil namreč na predstavitev tovrstne v Ljubljani, ko so iskali prostovoljce za delovanje v neki Banana republiki. Takoj sem ugotovil, kaj se skriva za to organizacijo. Vprašal sem kolega, ki je v neki časopisni hiši službeno pokrival Darfur, in mi je odgovoril, da se je takoj po začetku krize v tej pokrajini nenadoma pojavilo čez 80 podobnih. Komu potem zaupati? Tudi v Sloveniji imamo vladno humanitarno organizacijo, in kaj se je dogajalo v njej nekaj let nazaj? Smo se kaj naučili iz vsega tega? Seveda: DENAR JE SVETA VLADAR.

Če gledam poročila, me zgrabi panika in padem v depresijo. Vegrad, Dimičeva, skupna letalska obramba s Hrvaško, cel kup štrajkov, NLB, visoki stroški obiskov naših športno razigranih politikov, Falcon, ujeti, domnevno podkupljeni tožilec, Patrie, plače, podražitve. Je dovolj? KDO ŠE KOMU VERJAME?

O čem že sem hotel pisati? O solidarnosti? Točno. Kar sami si jo izmislite, jo opredelite, mislite s srcem, polnim empatije, pa bo samo po sebi steklo, verjemite!

Arne

Laura Iker

POMEMBNA NOVIC:

ČLANI EVROPSKEGA PARLAMENTA SO 16. 12. 2010 SPREJELI PISNO DEKLARACIJO O EVROPSKI STRATEGIJI NA PODROČJU KONČANJA BREZDOMSTVA! VEČ V FEBRUARSKI ŠTEVILKI KRALJEV ULICE!

KOT BOG V PEKLU UJET

Kot bog sem v peklu ujet,
obdan z milijoni zvezdnatih stez,
tiho me požira črna luknja.

Gorim v ognjenih viharjih ujet,
bojim se le nebes, ker so hladna kot led.

Kje so vse tiste molitve,
da nas uslišijo bogovi?

Poslušam tišino,
zbuja me strah,
en sam trenutek lahko zdrobi me v prah.

Kje je igla čarobna,
le veno poiščem,
uničil bom strah,
ujet bom v nove ekstaze.

Je greh, če izbiram poti,
nočem v nebesa,
ker hočem zadet
v peklu živeti.

Silwester

GLE DAM

Gledam v daljavo,
kjer so še utrinki majhni,
ne vidim tebe skoz širjavo
in ne čutim tvojih ustnic sladkih.

Ne čudim se,
da tako te iščem,
da tako te kličem,
pa vendar ni te.

Gledam zdaj sem
in zdaj tja,
a te ne vidim,
pa naj še pogledujem tja.

Gledam,
a te ne opazim,
zdaj si
in zdaj te ni.

Anči

POGLED VASE

Pogled vase
Bolečina
Glodanje v prsih.
Napake
Krivda
Sram.

Mogoče želja po smrti ni tako mimo.

X

foto: Ziga Zor

05
KRALJI
ULICE

PESEM ZA JANUAR

TISTA PREJŠNJA PRAZNINA!
POLNA SLUTENJ, ŽELJA,
PRIČAKOVANJ IN HREPENENJ;
POLNA SAMOTE, NABITA Z NJO!

PREŠERNE SANJE MODRIJANA
SO ŠE VEDNO AKTUALNE.

PETER PITAMBAR PANGERC

PROJEKT IZ KOŠA – SOCIALNO ZAPOSLOVANJE

06
KRALJI
ULICE

V letu 2009 smo v Društvu Projekt Človek, nevladni, neprofitni humanitarni organizaciji, ki se ukvarja z urejanjem različnih vrst zasvojenosti, pričeli dvoletni projekt socialnega zaposlovanja Iz KOŠA.

Projekt Iz KOŠA je namenjen osebam, ki uspešno urejajo zasvojenost, abstainirajo od vseh opojnih substanc in so brezposelne ter so kot take prijavljene na Zavodu za zaposlovanje. Projekt se izvaja na dveh lokacijah; v Bistrici ob Dravi oziroma v Rušah ter v Sopotnici pri Škofji Loki, in to za dve skupini vključenih udeležencev, eno iz štajerske regije ter drugo iz ljubljanske regije.

V ta namen nam je Občina Ruše oddala prostore v brezplačni najem v Domu Krajanov Smolnik, kjer je potekal del usposabljanja na delovnem mestu, in sicer praktično usposabljanje za predelavo odpadnih materialov v izdelke umetne obrti za osebe, vključene iz štajerske regije. Glede najema prostorov v Ljubljani nismo imeli tako srečne roke. Zato so praktično usposabljanje za vključene iz ljubljanske regije ter teoretične delavnice za vseh 10 vključenih oseb potekalo v lastnih prostorih Društva Projekt Človek, v objektu B v Sopotnici pri Škofji Loki. Lokacija je zahtevala precejšnje logistične in organizacijske spretnosti za uspešno izvajanje usposabljanja.

Na delavnicah, ki so jih vodili tako strokovni delavci, zaposleni v Društvu projekt Človek, kot tudi zunanji sodelavci, so se udeleženci usposabljali za varstvo pri delu, spoznavali osnove računalništva, osnove knjigovodstva in vodenja evidenc za delo z dobavitelji, komunikacijo in delo s strankami, z osnovami trženja, timskega dela, zakonodaje in pravil na delovnem mestu ter v socialnih veščinah.

Devet udeležencev iz obeh regij, ena od udeleženk je že na začetku prekinila usposabljanje, se je trikrat na teden na obeh lokacijah usposabljala za recikliranje odpadnih materialov in izdelavo uporabnih predmetov iz njih. Enkrat na teden pa so se v prostorih CEZAM – Centra za mlade Ruše spoznavali z osnovnimi znanji iz računalništva ter uporabe interneta, v drugi polovici trimesečnega usposabljanja pa so pridobivali znanja in spretnosti, potrebna za uspešno samostojno delo, ki jih čaka v nadaljevanju v projektu Iz KOŠA, oziroma za samostojno nastopanje na prostem trgu dela.

Zaposlitev je zanje ključnega pomena. Ob tem, da jim omogoča pridobivanje sredstev za osnovno eksistenco in zdravo življenje, jim omogoča tudi postati aktivni član družbe in z zaposlitvijo v projektu Iz KOŠA delovanje v korist javnega dobra. Z lastnim primerom so tako zgled za uspešno reševanje problemov in s svojim delovanjem in pričevanjem manjši, a še kako pomemben del preventivne dejavnosti na področju zasvojenosti.

Po uspešno zaključenem usposabljanju smo 3 osebe (ena je iz štajerske regije in dve osebi iz ljubljanske) s 1. septembrom 2010 redno zaposlili za dobo enega leta, kot je bilo predvideno v Javnem razpisu za spodbujanje socialnega podjetništva, razpisanem s strani MDDSZ.

Vodja projekta, Božena Blanuša

Sredstva za projekt Iz KOŠA delno prispeva Evropski socialni sklad.

MOJ POGLED NA PROJEKT IZ KOŠA

Dovolite, da vam najprej povem, kako sem se srečal s projektom Iz koša. Moja zgodba je podobna zgodbam vseh odvisnikov, zato se pri tej temi ne bi ustavljal. Naj samo omenim, da sem se po skoraj 15 letih odvisniškega življenja in nešteti neuspehih poskusih le zazdravil in spremenil vedenjske vzorce in tako sprejel odločitev živeti trezno življenje. V oktobru 2009 sem dokončal celotni program zdravljenja na CZOPD, bolj znanem kot DTO. Če bi komu s to informacijo vlil upanje za ponovni poskus zdravljenja, dovolite, da omenim, da sem DTO v celoti opravil tretjič! Skratka, pri večini mojih neuspehih poskusov na poti v zdravo življenje, mi je bila največja ovira stigma. Nisem imel problema ne z delavnostjo ne z odgovornostjo, marveč samo s STIGMO in nezaupanjem ter vsem, kar se pojavi zraven. Nisem vedel, ali lahko zaupam delodajalcu svojo preteklost in ali bo kdaj izvedel zanjo in me zato odpustil oziroma me drugače gledal. Se pravi, če bi se lahko po zdravljenju zaposlil in tako ne bi imel preveč časa, bi mi najverjetneje tudi prej uspelo vzpostaviti trdno abstinenco. In projekt Iz KOŠA mi je dal ravno to, pomoč pri ponovni vključitvi v družbo iz varnega okolja – na delovno mesto v lastnem okolju. Živimo v državi, kjer je brezposelnost prevelika! In če se še tako trudiš, službo najdeš zelo težko, sploh pa z zavedanjem, da si bivši odvisnik in da nosiš breme, katerega rizika noče prevzeti skoraj noben delodajalec. Tukaj pa se je pokazal pravi blišč samega aktivnega zaposlovanja ranljivih skupin in posameznikov. Projekt Iz KOŠA je bil ravno to.

Uporabnik

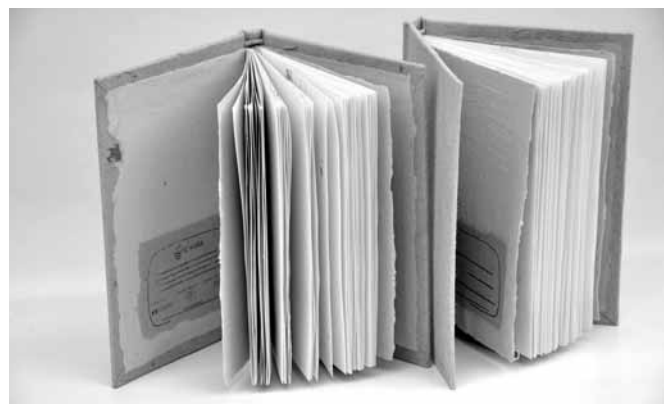

foto: Arhiv društva Projekt človek

V projektu Iz KOŠA izdelujemo ročne unikatne izdelke s posebno ekološko in družbeno vrednostjo – na poti v koš prestrežemo materiale in iz njih izdelujemo copate, albume, dnevnike, beležke, papir ... Veseli bomo vašega doprinosa – če imate odpadne obleke, vas prosimo, da jih dostavite v trgovino Posredovalnico rabjenih predmetov na Poljanski 14 v Ljubljani, oziroma nas pokličite, da se dogovorimo za prevzem.

Na spodnjih številkah smo dosegljivi tudi za naročila izdelkov, več informacij pa najdete na naših spletnih straneh:

www.iz-kosa.si

izkosa@projektclovek.si

www.facebook.si/iz.kosa

naročila, prevzem materialov: 031 311 979.

vodja projekta Božena Blanuša, tel.: 041 325 830

bozena.blanusa@projektclovek.si

KAKO DOSEČI HARMONIJO

Dnevno se vozim z mestnim avtobusom LPP in na ekranu, kjer predvajajo razne reklame, videe, nasvete, recepte in podobno, sem videla, da so ustvarili najnovejšo računalniško igrico za otroke z naslovom Jaz, baraba. Kako, prosim? Mar si ljudje ne želijo miru, lepote in spoštovanja? Dostikrat slišim iz ust starejših ljudi, ki naj bi že nekaj dosegli v življenju in ki naj bi jim uspelo osvojiti neko zrelost, t. i. odraslost, kako so mladi neolikani, arogantni, ignorantski itd. Dosti pripomb, vihanja nosu in pljuvanja je padlo tudi na moj račun, ko sem igrala flavto na Čopovi ulici ali pred tržnico, češ da naj bi bila težka narkomanka. Vse to samo zato, ker me je pri starosti devet let zbil avto pri hitrosti 120 km/h in mi je kri zalila možgane. Posledica: cerebralna paraliza in tremor leve roke. Večina pomisli, da se mi leva roka trese zaradi droge, vendar, ljudje, moram vam povedati, da v življenju še nisem poskusila niti požirka kave, ker vem, da se ne smem igrati, če želim imeti nekoč mirno roko. Ljudje, ki ne razumejo, kaj je to poškodba možganov, naj si predstavljajo, kaj pomeni, če človeka zadene kap. Vsak se zaveda, da po tej človek ne zmore več tega ali onega. Beseda poškodba možganov pa je zanje že višja matematika, čeprav gre za isto stvar. Ljudje se pač lovijo na besede. Pogosto razmišljam o tem, da se v življenju ne bi smela truditi, vložiti izjemne energije, da sem zmogla 22 let in pol rehabilitacije, BORBE ZA GOLO

PREŽIVETJE, v kateri mi je iz NEMOGOČEGA USPELO MOGOČE. Ne, včasih imam občutek, da bi bili ljudje bolj zadovoljni, če bi se vlekla po tleh ali če bi sedela na invalidskem vozičku. Ljudje so pač pripravljeni PLJUNITI PO MENI samo zato, ker poškodbe ni videti navzven. Da se razumemo, to leti na 90 odstotkov ljudi. Med njimi jih je vendarle nekaj, ki premorejo trohico razumevanja. Pišem pa o tistih, ki so polni samih sebe oziroma vedo zelo malo. Morda se imate za globoko verne kristjane, ker ravno ti še najbolj obsojajo. Jezus je rekel: »Ne sodi, da ne boš sojen.« Ampak vrnimo se raje k besedi vzor in k lepoti življenja. Pričakuje se, da naj bi bili mladi olikani, lepo vzgojeni, redoljubni, spoštljivi, svetli. Več tega ali onega ... Zanima me, kako naj to dosežejo, če se jim ponuja raznorazna svinjarija, med drugim tudi grde, prostaške računalniške igrice, tudi ta z naslovom Jaz, baraba. Od kje naj se mladi učijo, dobijo vzor LEPOTE in kje naj se naučijo vrednot, če se že za najmlajše nežne duše USTVARJA NASILJE? Rada živim v harmoniji, hodim z lepoto miru, v sozvočju sama s sabo. Rada opazujem lepoto narave in poslušam ptičje petje. In MIR vam lahko ponudim samo tako, če mi boste poklonili malo miru v urejeni družbi.

Iva Tisa

07
KRALJI
ULICE

»VEM, DA JE VSE ODVISNO OD MENE«

Imel je normalno življenje, nato se je po prometni nesreči v njem nekaj premaknilo in iz kljubovanja normativom, ki sta mu jih postavljali družina in družba, je stopil na drugo pot – ta je vodila v zapor, na psihiatrično kliniko in končno v Zavetišče za brezdomne zasvojenca s prepovedanimi drogami Korak. »Kaj sem spoznal po vsem tem? Da sem bil fejest velik bedak celo življenje,« na pol v šali, na pol zares pove Štefan Dragar. Je eden izmed tistih, ki jih lahko srečate v Ljubljani na ulici, eden tistih, ki se jim večina mimoidočih raje izogne. »Najhujše so besede: Pa pejt delat! Ko rečeš: Brez problema, samo službo mi pomagaj najti, so pa tiho,« pove 29-letnik iz Dolenjske. Njegova zgodba je nedvomno vredna pozornosti. Zakaj? V odgovor lahko povzamemo kar naziv projekta zavetišča v okviru evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti: »To se lahko zgodi tudi vam!«

Štefan ni poznal svojih pravih staršev, v posvojitev sta ga oddala takoj po rojstvu. Kasneje je ugotovil, da sta umrla v Srebrenici. O življenju pri posvojiteljih pove, da je bilo od nekdaj »psihološka vojna. Oče si je ustvaril neke ideale, da bom grabežljivec za denarjem. Od mojega 15. leta dalje smo se intenzivno prepirali.«

Po končani osnovni šoli se je vpisal na elektrotehniko, a volje za izobraževanje ni bilo. »Vedno mi je nekaj manjkalo. Doma nisem imel čustvene podpore. Poznala sta samo grajo. Zato sem začel graditi neke osebne maske, bežal sem v svoj svet k računalnikom, iz katerega me ni nihče dobil. Več let sem bil zaprt med štirimi stenami.« Ravno računalniki so še zdaj njegova velika ljubezen. Ima osem let delovne dobe, od tega nekaj tudi s področja računalništva. Leta 2001 je bil udeležen v prometni nesreči, zaradi katere je bil mesec dni v bolnišnici. Potem so se odnosi doma bistveno poslabšali. Sedemkrat je poskušal narediti samomor. Oče je nad njim izvajal psihično nasilje, on je rešitev iskal v pijači. Težave z alkoholom so ga popeljale v zapor, od tam pa v zavetišče. »Spoznal sem, da se da živeti brez mobitela in ure – brez te nekoliko težje, a vsaj čas ni moj gospodar. Verjamem v samega sebe. Praznim veram sem nehal zaupati. Še zmeraj pa ljudem ne pustim blizu. Očitno živim v svojem svetu, iz katerega se ne morem izkopati. A vem, da je vse odvisno od mene,« razmišlja in dodaja, da konkretnih ciljev za prihodnost nima, bo pa s pomočjo zaposlenih v zavetišču poskušal nadaljevati šolanje in

foto: Tamara Barič

najti zaposlitev.

Da pa njegov talent ni opazen le na tehnološkem področju, je pokazal že omenjeni projekt, v sklopu katerega je predstavil spodaj zapisano pesem:

*Ko padeš na dno, ko misliš, da konec te bo,
se vedno najde nekdo, ki pomagal ti bo.*

*Čeprav življenje polno je zablod,
volja vedno najde pot,
da popelje te do sreče,
kadar ti srce najbolj trepeče.
Kadar stvari podrejo se,
takrat v obup ne pade le,
na življenje poglej z lepe plati
in vse hudo se ti uredi.*

*Nikoli ne obupuj, nikoli se ne sramuj,
bodi ponosen na razum svoj in uvidel boš,
zakaj pomemben je tvoj obstoj.*

Tamara Barič

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 10. DEL

08
KRALJI
ULICE

Naslednji dan se je zbudila okoli 11.30. S počasnimi kretnjami se je oblekla, odšla v kuhinjo, si skuhalo kavo, da je malo prišla k sebi in da je maček vsaj deloma popustil. Pripravila si je skromen zajtrk in prižgala mobitele. Na njeno presenečenje kar nekaj časa ni nihče klical. No, še preden pa je utegnila pomisliti, kakšno srečo ima, so začeli zvoniti. Ravno se je dogovorila s prvo stranko, ko je pri vratih pozvonilo. Ni mogla verjeti, da je stranka že tu, razen če je ni klicala izpred bloka. Ampak kako, ko pa mu je po mobitelu povedala, kam mora iti!? Odprla je vrata, pred njimi pa je stal njen »delodajalec«, vendar tokrat ni bil sam. S sabo je pripeljal še eno punco, ki je bila nekako Nušinih let. Usledi so se za mizo v kuhinji, ko je on spet izvlekel kokain. Vsi so naredil par črtic, potem pa je pri vratih spet pozvonilo. Stranka! »Delodajalec« je jezno vstal, nadrl moškega pred vrati in zaloputnil z njimi pred njegovim nosom. Jezno se je vrnil v kuhinjo, prijel Nušo za lase in jo večkrat udaril po obrazu. Ona tega skoraj ni čutila, saj je bila pod vplivom kokaina. Obema je zaukazal, naj gresta v spalnico, ju prisilil, da sta se slekli, in zahteval, naj se ljubita med sabo, medtem ko je on izvlekel fotoaparatus vse to posnel. Vendar pa s tem še ni bilo vsega konec! Kajti kmalu se je tudi on slekel, dal eni od njiju fotoaparatus, da slika, z zahtevo, da se mu ne vidi obraza. Ko se je končno naveličal, je drugi punc ukazal, naj se obleče, nakar sta hitro odšla. Nuša nekaj časa ni mogla dojeti, kaj se je pravkar zgodilo. Čez čas, še vedno omotična, se je oblekla, destinacija – trgovina. Dva litra belega vina! Zavedala se je, da

če bo tako nadaljevala, bo postala kronična alkoholičarka. Ni ji bilo mar! Ko je pijana, vsaj za trenutek pozabi, kakšno ušivo življenje živi! Vendar najhujše šele pride!

Marko Nakrić

Miha Gracner

OSMARČEK

Torej ... začelo se je. Osmi razred osnovne šole, zdaj sem član elite. Mislim, da se šolsko leto še niti ni dobro začelo, ko sem že prišel v zobe učiteljem.

Ni jim bilo všeč, ker sem začel med počitnicami poslušati radio Študent (pisalo se je leto 1980). Ni jim bilo všeč, ker sem se prelevil v punkerja. Ni jim bilo všeč, ker sem pil pivo in vino. Ni jim bilo všeč, ker sem začel staršem krasti in goltati pomirjevala ... in ni jim bilo všeč ... ni jim bil všeč Taubi.

Le zakaj? Saj jim nisem grozil. Nič jim nisem hotel. Sploh jih nisem jebal. Oni pa mene so, in to z ukori in posebnimi govorilnimi urami za mojega očeta. Le zakaj?

Morda zato, ker mi je bilo dolgčas pri zemljepisu? Sedel sem v zadnji vrsti (normalno) in iz omare za hrbtom jemal papirje in jih metal skozi okno. Takrat mi je ušlo iz spomina, da je bila pod učilnico ravnateljčina pisarna. Kmalu je kot vlak prihrumela v razred in dobil sem opomin.

Sem jaz kriv, če mi je sošolec med odmorom v razredu, kjer so nas učili angleščino, izza vrat vrgel čevljev in me zadel?! Vskakdo bi se maščeval! Pograbil sem čevljev in čakal, da odpre vrata. No, vrata so se odprla in čevljev je poletel. Vendar ... na vratih ni bil sošolec, temveč učiteljica. Rezultat? Seveda! Ukor.

Ravno tako nikakor ne morem prevzeti krivde, da smo hoteli biti nekateri fantje osmega razreda frajerji. Saj veste, ameriški filmi, kavboji ipd., se pravi, da bi pili viski. Privoščili smo si ga med malico na »moškem« stranišču. Saj to je ja pijača za može in seveda smo po pobalinsko upali, da nas ne bo nihče zalotil. Napaka. Dežurni učitelj hodnika nas je dobil. Kazen? Odvzem steklenice in ukor.

Največ težav pa sem imel z učiteljico slovenščine. Kar dva ukora sem zaslužil pri njej, in to samo zato, ker ona nikakor ni hotela v korak s časom. Kultura je takrat namreč zelo napredovala – punk. Če sem odkrit, bi lahko pri njej dobil še kakšen ukor ali dva več, sem pa vedno poskrbel za to, da sem zelo skrbno in hinavsko zakril sledi. Ona je vedela, da sem krivec jaz, le dokazati ni mogla. Tako sem ji enkrat po šolskem ozvočenju posvetil pesem Vrba. Ja, točno. Prešernovo Vrbo, vendar v izvedbi Marka Breclja in Ivana Volariča – Fea. To je bila nekakšna slovensko-nemška verzija. Uganili ste – dobil sem ukor.

Naslednjič ... predavala je o Cankarju, jaz pa sem vpadel v njeno predavanje z izjavo, da je Cankar največji slovenski umetnik. Ponosno se je obrnila k meni z vprašanjem: »Zakaj?« »Zato, ker je v Cukrarni padel pijan po stopnicah in umrl.« Ukor.

Moram pa povedati tudi nekaj lepega o tej učiteljici, ki sem jo sam imenoval Gestapo. Osmi razredi konec šolskega leta pripravijo darila za učitelje, saj se osmarčki pač poslavljajo od šole. Za predajo darila učiteljici slovenščine sem se zagrebel jaz. Ko sem prišel pred njen kateder, je izjavila le: »Et tu, Brutus.« Pa ni bilo nikakor škodoželjno, prej bi rekel pokroviteljsko.

Torej ... tak je bil ta moj osmi razred, čeprav sem najprej pričakoval, da bo drugačen. Celo marsikateri sošolec me je zaradi mojih izpadov gledal zelo postrani. Nihče ni sprejemal mojih sprememb, mojega »napredka«. Za vse sem bil le nori Taubi – upornik brez razloga.

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu sem si dal narediti v Zagorju v Tatu centru. Razlog je bil, da prekrijem brazgotino od ureznine, dobljene v pretepu. Zdelo se mi je namreč, da se zaradi tega za mojih hrptom in celo odkrito vsi norčujejo iz mene, zlasti pa mi je šlo na živce, da so me vsi stalno spraševali o tem. Naveličal sem se vprašanj, vendar mi je tudi tiger sam po sebi zelo všeč.

Mirko P.

foto: MG

KJE SMO?

Kje matere so milostne,
kje očetje ponosni,
kje prešerni otroci?

Veter odnesel,
hladni nemilostni veter,
ki lomi mlade veje,
komaj vzcvetele.

Anastasia Om

VIDI, SLIŠI

Sem vrh hriba, kličem,
sam sebi se predstavljam.
Po hribu grem na hrib,
da slišim, kar Jezus pravi ribam.
Poslušam. Nič ne slišim,
le preverjam hriba spomin.

Dolgo skrivoma kriči
klic po klicu s hriba.

Mešata se oba,
včeraj in danes:
to je kri za jutri.

Šele vrh gore
se klici oglase.
Vse se razjasni.
Kar gre.

Janes Zoo(e) Tresert

09
KRALJI
ULICE

4EVER

ŠE PLAC, KJER SAM NAJ BI BIL,
MOTI TE Z DRUGAČNIMI FREKVENCAMI.

VČASIH LAŽJE KOT DRUGIČ

SE JE UPRETI,

SOMETIMES SAMO SEZUTI

IN ČAKATI,

DA PLIMA ZNOVA ZALIJE OTOK.

PA SE DISTANCIRAŠ,

PIŠEŠ NOVO PESEM –

ZNOVA

V SPOMINIH

NA NEKOGA

IN VSE OSTALE

ZA NJIM.

ARIS

ŠE VEDNO NA CESTI?

»Še vedno na cesti? Akcija za 205 oseb, ki spijo zunaj – eno leto kasneje« je naslov raziskovalnega poročila, ki ga je pripravila angleška organizacija Crisis in v njem evalvira prvo leto te akcije.

Kako je do te akcije prišlo in kaj je njena vsebina? Londonski župan je pred časom obljubil, da bo do leta 2012 v Londonu konec cestnega brezdomstva oz. da ne bo treba nikomur več spati zunaj. Zato so začeli nove podporne programe ter preskrbeli veliko nastanitvenih možnosti, da bi lahko vsi brezdomci dobili svojo varno namestitev. Lansko leto so poskusili preveriti, ali ti programi dosegajo svoj cilj in ali še vedno obstajajo ljudje, ki spijo zunaj. Prešteli so osebe, ki so v letu 2009 spale zunaj, in jih našli 3.673. A od teh jih je bilo 205, s katerimi so organizacije najbolj težko vzpostavljale stike in ki so najbolj vztrajale pri spanju zunaj. Ugotovili so, da so vsaj v petih letih od zadnjih deset spali zunaj oz. da so v tem času spali zunaj vsaj 50-krat. Zato so jim posvetili posebno pozornost in jih obravnavali prioritarno. Za njih so razvili poseben program, imenovan *Akcija za 205 oseb, ki spijo zunaj*, in si v njem zastavili cilj, da jim omogočijo, da začnejo novo življenje, ki ne bo več potekalo na cesti. V tej akciji so sodelovali mestne oblasti, četrti oz. občine ter izvajalci programov ter razvili pristop, ki je bil bolj fleksibilen, usmerjen na prav teh 205 oseb, ter ga sproti spremljali. Aprila 2010 je minilo eno leto od začetka akcije in želeli so preveriti, kakšni so bili njeni uspehi. Izkazalo se je, da jih je od 205 kar 160 prenehalo spati zunaj, 45 pa jih je bilo še vedno na cesti. Naročniki te evalvativne raziskave so želeli, da njeni avtorji ugotovijo in predlagajo, kaj bi bilo še mogoče storiti, da bi teh 45 brezdomcev, ki so še vztrajali pri spanju zunaj, sprejelo neko obliko namestitve.

Teh 45 oseb, med njimi je bilo sedem žensk, je bilo po svojih značilnostih precej podobnih drugim brezdomcem, le da jih je imelo nekoliko več težave z duševnim zdravjem, ženske pa so poročale še o več stresnih dogodkih v življenju kot moški (družinsko nasilje, hospitalizacije, posilstva itd.). Avtorji poročila so jih – glede na njihov odnos z organizacijami, ki nudijo podporo – razdelili v dve podskupini: eno so poimenovali »težko dosegljivi« ali »odporni proti ponudbam

organizacij«, druge pa »skupina vrtljivih vrat«. Za prve je bilo značilno, da so bili zelo nezaupljivi do strokovnih delavcev in do vsake oblike pomoči ter so le zelo težka razvili zaupanje do kogarkoli. Drugi pa so z organizacijami sodelovali in sprejemali pomoč, vendar so vedno znova, potem ko so dobili kako namestitev, to spet izgubili in se vrnil na cesto.

Raziskovalci so posebno pozornost posvetili oviram, ki preprečujejo, da bi ti ljudje sprejeli in obdržali namestitev.

Omenjajo sedem takih ovir:

- čustvene in psihološke težave: prav vse omenjene osebe so imele zelo kompleksne potrebe, še posebej tiste, ki so pred brezdomstvom doživljale veliko travmatičnih dogodkov. Mnogi so imeli težave z duševnim zdravjem, vendar se praviloma niso obračali na običajne psihiatrične službe, te pa se po drugi strani nanje niso pozitivno odzivale;
- mnoge od njih je bilo strah vstopiti v program namestitve, ker so denimo s kakim podobnim že imeli slabe izkušnje oz. so ga doživljali predvsem kot kontrolo. Strah jih je bilo, da bodo postali po vstopu v bolj zahtevno okolje še bolj stigmatizirani in da bodo njihove potrebe po podpori še narasle;
- za mnoge je pritisk, naj se vključijo v kako namestitev, še povečeval občutek sramu, nepravilnosti in odtujenosti. Sram se je nanašal tudi na možnost, da bodo spet doživeli neuspeh, zato so nekateri v zadnjem trenutku zavrnili sprejeti ključne ponujene in dogovorjene namestitve;
- najbolj ključni dejavnik je bil vzpostavitev zaupanja v strokovnega delavca oz. vzpostavitev smiselnega in dobrega odnosa med obema osebama. Razvoj takega odnosa je lahko trajal zelo dolgo, kjer pa ga ni bilo, je to onemogočalo vključitev osebe v program namestitve;
- zelo pomembne so bile značilnosti ponujene namestitve ter to, da so lahko imeli uporabniki pri tem možnosti izbire in sovpiljanja;
- za mnoge je namestitev pomenila izgubo svobode, občutka nadzora nad svojim življenjem in celo varnosti. Nekateri niso želeli sprejeti finančne pomoči, ker bi jim to pomenilo, da so slabi in nesposobni, da si sami ne morejo pomagati;
- nekateri od teh 45 brezdomcev so bili tujci, ki jim program ni smel nuditi bolj intenzivne (in drage) pomoči.

foto: Anja Dobele

V akciji je bilo za teh 205 oseb na voljo več oblik namestitev in podpore kot drugim brezdomcem v Londonu, saj so jih opredelili kot prioritarno skupino oseb, ki najbolj vztrajno spi zunaj in ki ji je zato treba tudi najbolj intenzivno pomagati in nuditi največ. Raziskovalci so v delovanju akcije našli več prednosti in slabosti/pomanjkljivosti. Med prednosti/močne strani so šteli:

- načelo, da so lahko osebe vključevali tam, kjer so živele in se počutile najbolj varno, ne pa tam, kamor so formalno pripadale in kjer bi jim sicer edino lahko nudili pomoč (pri nas je to načelo občine, v kateri ima oseba stalno prebivališče);
- aktivno terensko približevanje osebam, kar je pomenilo, da so imeli delavci akcije pravico delovati kreativno in v skladu s potrebami oseb. Tako so jim lahko ponudili neposreden vstop v nastanitvene projekte, nastanitev kjerkoli v Londonu, včasih tudi individualna denarna sredstva;
- oblike nastanitve, ki so uporabnikom postavljale le malo zahtev;
- individualizacija pomoči, kar je pomenilo, da so pogoji za vsakega lahko drugačni in njemu prilagojeni;
- fleksibilnost vključevanja, kar je pomenilo, da lahko uporabniki po dogovoru najprej spijo v stanovanju le občasno oz. se vključujejo v nastanitev po svojih pogojih in v svojem tempu;
- ponudba cestne zdravstvene pomoči. Imeli so zdravnika, ki je lahko uporabnike obiskoval in oskrboval na cesti;
- izvajalci so imeli ustrezno usposabljanje in supervizijo.

Med slabostmi ali pomanjkljivostmi akcije pa so našli:

- vseeno še pomanjkljive možnosti nastanitve. Strokovni delavci so pogrešali več možnosti majhnih stanovanjskih projektov na primernih lokacijah s kvalitetno podporo in majhnimi zahtevami ter možnost uporabe načela »najprej stanovanje«. Za najbolj težko dosegljive uporabnike bi torej potrebovali cel spekter nastanitve, ki bi bile fleksibilne in ki bi uporabnikom omogočale izbiro;
- za mnoge od njih je bil cilj doseganja povsem neodvisne namestitve ali nerealističen ali sploh nezaželen, zato se je pojavila potreba po tem, da bi jim lahko ponudili dolgotrajne ali kar trajne podprte namestitve, medtem ko trenutno velja, da lahko brezdomci v podprtih namestitvah ostanejo do dve leti;

- še nezadostno razumevanje in upoštevanje psiholoških potreb uporabnikov, pri čemer je na prvem mestu potreba po vzpostavitvi zaupajočega in varnega odnosa med delavcem in uporabnikom, kar mora imeti absolutno prednost in kar se v mnogih primerih razvija le počasi. V zvezi s tem vidikom omenjajo načelo »pristop, ne pa prostor!«;
- brezdomcem neprilagojene službe za duševno zdravje;
- nepovezanost različnih služb/ponudnikov podpore, kjer je vsak odgovoren le za en parcialni vidik problemov, zato uporabnike, ki imajo mnoge in kompleksne težave, pošiljajo od vrat do vrat in nikjer niso pristojni prav za njihovo vrsto težav. Namesto tega avtorji predlagajo delovanje multidisciplinarnih timov, ki bi nudili podporo v skupnosti 24 ur na dan;
- preveč poudarka na različnih prisilah, medtem ko so uporabniki brez izjeme ocenjevali kakovost programa in imenovali kot okoliščino, ki jim je omogočila prenehati spati zunaj to, da so imeli strokovnega delavca, s katerim so razvili odnos in mu/ji lahko zaupali.

Opisano poročilo je zanimivo tudi za Slovenijo, predvsem njegovo sporočilo, da če hočemo končati cestno brezdomstvo oz. spanje ljudi zunaj, moramo pač razviti in ponuditi nastanitvene možnosti, ki bodo prilagojene potrebam uporabnikov, in zraven ponuditi vse vrste podpor, ki so potrebne. In pa seveda tudi sporočilo, da je od vsega najbolj ključno razvijanje dobrega, zaupajočega in partnerskega odnosa med delavci programov in uporabnikov. Moj vtis je, da program nastanitvene podpore, ki ga izvajamo pri društvu Kralji ulice, v veliki meri sledi tema dvema spoznanjema.

Bojan Dekleva

NEK AJ

cestnih

Svoje srce nosim na pladnju in ga ponujam vsakemu, ki ima 5 min časa. Živim v tropu različnih zveri, ki samo čakajo, da me raztrgajo. Ali se bom boril za svojo čast ali pa bom spet pobegnil. Ne bom več bežal. Boril se bom za tisto malo duše, ki jo še imam, ne znam ljubiti, ne znam se pretepati, nisem fukač, ampak kar obljubim, naredim, prijatelji se mi smeji in se norčujejo iz mene. K meni hodijo po tablete in nekateri tudi po tolažbo. Ne vem, kaj bo.

Kavica

Senca.

Njena melodija je Iskrena.

Moje srce pa edino mesto,

kjer lahko svobodno teče.

Včasih jo uzrem, obsijano od jutranjega sonca.

In jo gledam. In gledam.

In potem se Zemlja obrne in sonce zahaja.

In senca, bolj topla kot prej, zre

v milost sončnega zahoda.

Eva

GOLA RESNICA

Novodobni pesnik sem. Imam veliko, neskončno domišljijo. Povezan sem s kozmosom, tako napredujem v

inteligenci. Ves čas sem precizno fokusiran v medsebojno razumevanje. Moja blagodejna energija vpliva na ljudi zelo pomirjevalno. Tako se to razumevanje širi med oblake. Sama svetloba me je, in toplota, ki jo dajem, osrečuje ljudi. Tako ostanejo z mirom v sebi, ki so ga deležni preko mene. Vse, kar jim povem, sproži veselje, radost in zanimanje. Čas, ki ga preživim z ljudmi, vedno dobro naložim. Ta naložba se imenuje prijateljstvo. Tako kot na facebooku, kjer s poezijo zdravim ljudi. Kajti resnično vam povem, da časa za notranjo spremembo ni več. Zato je nujno, da se ljudje ozavestijo. Bližamo se letu 2012, ko se nam bo vsem odprlo. Takrat se bodo ljudje lažje medsebojno sprejeli, ne pa da se kregajo. Saj tako, vidite, je na tem ubogem planetu; nekateri nimajo nobenih manir. Kot da knjiga bonton ne bi obstajala. Moja duša pomirjevalka vas vabi v ta blažen mir. In kakor da mera še ni polna, napredujem v miroljubni komunikaciji. Zato naj se nikar nihče ne ustavlja. Kajti če razvoj miruje, ni napredovanja. Moj razum je sicer tako širok, da z odgovornostjo komuniciram z ljudmi. Zavedam se, da so meni znani ljudje, zaupani v varstvo. Ta moj prispevek solidarnega medsebojnega sprejetja navdihne k miru še tako kamnitega človeka. Moje učenje medsebojnega razumevanja je preseglo vse meje. Tako prav vsi lahko pričakujejo moja dejanja na poti k svetlobi. Želim si, da se mi pridruži celotna Slovenija. V projektu miru in neskončne luči. Ravno iz tega pozitivnega razloga bo prijateljstvo vnaprej potrjeno.

Facebook-Jon Trinajstica

KULTURA

Jaz nisem noben kulturnik ali umetnik. Nimam, kot pravijo, talentov. Nobenega nimam. Ne znam, denimo, risati, tako kakor znajo nekateri. Tudi glasbeno nisem nadarjen, samo zapeti znam kaj običajnega. V družbi, seveda. Sem pa kolikor toliko pismen, in že to se mi zdi veliko. Vem, da večina ljudi včasih ni znala niti pisati, in rekel bi, da še danes nekateri ne znajo. Pa niso – oprostite izrazu – kreteni. Ljudje se med sabo pač razlikujemo.

Imate, na primer, eno, ki je oštrna kretenka, toda pogledjte, službico na ministertvu za kulturo si je vseeno znala priporiti. No, verjetno pri tem ni šlo brez vplivnega ali dobrosrčnega sorodstva, ampak tudi to je del kulture. In so tudi drugačni slučaji. Videl sem gospodiča na cesti, ki ni mogel biti drugega kot študent prava, kajti prišel je iz zgradbe pravne fakultete. Pravzaprav jih je bilo več, toda samo on je pristopil k plakatu, ki je delal reklamo za nastop meni izredno ljube pevke Nuše Derenda in njen obraz ozaljšal z brčicami, en zob pa ji je pobarval črno, tako da je bila videti škrbasta. To me je seveda nekoliko vznemirjalo, obenem pa mi je bilo mladeniča žal. Nedvomno, sem menil, ima talent za risanje, vendar mu starši ne dovolijo študirati na likovni akademiji. Najrajši bi mu osebno priskočil na pomoč, ampak jaz, prosim vas, nisem na tem nivoju. Največ, kar morem, je, da se pohvalno izražim o tistih, ki pozabijo dežnik v garderobi teatra. Zato moja žena, ko včasih izgubi svojega, lahko brezskrbno odmahne. Na srečo, pravi sosedam, moj mož dela v Mestnem gledališču. Res je, tam delam, ampak samo na kulisah. No, ne samo na kulisah, veliko je tudi drugega dela, na primer raztovarjanja, natovarjanja in pometanja. Vendar sem na to bolj ponosen, kakor če bi nastopal na odru. Na odru je velikokrat še najmanj kulture. Zato se prav čudim publiki. Največ ljudi pride, ko so na programu najhujše nesramnosti. Včasih bi človek prav obupal. Po takih predstavah je poleg tega tudi največ dela. Hvala bogu pa tudi največ dežnikov na izbiri. Zato stiskam zobe in vztrajam. V današnjih težkih časih si ne morem privoščiti, da bi svobodno izbiral službo. Ti, Magdica, sem zadnjič dejal ženi, »kaj pa če bi se jaz zaposlil v cerkvi. Tam, kot prvo, ne kolnejo, in drugo, verniki pustijo za sabo več dežnikov!« Nakar je žena kar sredi sobe odprla enega in rekla: »Poglej, Lojzi, take marele mi iz cerkve sigurno ne boš prinesel! V gledališču se zbirajo boljši ljudje. Kar tam ostani!« »V redu,« sem rekel, »ti pa pazi, da tako lepega in verjetno tudi dragega dežnika ne boš kje izgubila!« Toda pomislite, še istega večera je prišla domov vsa mokra.

»Ja, kje imaš pa dežnik?« sem rekel, komaj obvladujoč jezo.

»Sunili so mi ga!«

»Kje pa?«

»Voperil!«

Tako, vidite. S tem je o kulturi povedano praktično vse.

Zoran Hočevar

ANEKDOTE IZ PRODAJE

SKRITI RECEPT: PRODAJA S POSLUHOM

Prodajam že kar nekaj časa in pri tem se mi tudi marsikaj pripeti, no, če pa pomislim za nazaj, potem lahko sklenem, da se name kar pogosto obračajo tujci. Tako sem pred kakšnima dvema letoma v času Trnfesta v KUD-u prišel malo naokoli pogledat, kaj se dogaja in izvedel, da naj bi nastopila tudi skupina iz Brazilije. V lokalu sem pozdravil dva možakarja, ki sta sedela tam, potem sta me ogovorila. Omenila sta mi, da imata naslednji dan nastop. Prvi fant je bil iz Brazilije, drugi pa iz Izraela, sporazumevali smo se v angleščini. No, in ko sem naslednji dan prodajal na Čopovi, na koga naletim? Eden izmed novopečenih znancev me je že od daleč zapazil in mi energično mahal. Približal se mi je in mi povedal, da imajo pri njih v Braziliji kar dva taka (cestna) časopisa. Potegnil je ven dva evra in kljub neznanju jezika kupil časopis, sam bi rekel, da iz solidarnosti. Moj drugi dogodek je novejšega datuma. Pred okoli 14 dnevi prodajam na Čopovi, verjetno ste že uganili, da je to ena izmed mojih priljubljenih lokacij. No, zaradi precejšnje gneče se umaknem na Prešernov trg, kjer ogovorim mimoidočo gospo, ta pa mi odzdravi v angleščini. Med prodajo se spet prestavim, verjetno ker ne znam biti pri miru, in tokrat me zanese na Trubarjevo. Tam ponovno naletim na isto simpatično gospo, ki se břitno vrača. Malce se zadebatirava, verjetno se že od daleč vidi, da rad govorim.

Pove mi, da prihaja iz Avstralije in sta z možem trenutno nastanjena na kmetiji blizu Slovenskih Konjic. On je namreč vinogradnik, k nam pa sta prišla nabirat izkušnje iz prve roke. V Sloveniji naj bi bila že kakšno leto in prav vseč jima je. Po kakih 10 minutah debate kupi časopis, še rokujeva se in seveda me povabi na kavo, če se še v tretje srečava. Kdo pa ni domač s tem reklom? S tem nisem imel ravno sreče. Pripetilo se mi je tudi, da sem lani poleti na Miklošičevi prodajal že debelo uro, pa nobene sreče. Očitno slabo obdobje, sem sklenil pri sebi, ko pride mimo ženska s kovčkom, očitno z železniške postaje. Precenim, da je tujka, kar ni zame nobeno presenečenje več. Že čez nekaj minut se vrne in zapleteva se v pogovor. Zaupa mi, da je iz Nizozemske in da je prišla obiskat hčerko, ki tu študira. Po poklicu je socialna delavka, še doda. Spet izmenjava nekaj »profesionalnih« izkušenj. Izvem, da imajo tudi v Amsterdamu podoben časopis, spregovoriva pa še o socialni varnosti nasploh. Za primerjavo. Spet mi bogato poplača najin pogovor, pusti mi 5 evrov, če pa bi jo zanimalo, ji opišem, kje se nahaja naš DC. No, da pa zaokrožim tole štiriperesno deteljico (za srečo), povem še zadnjo zanimivost. V Zagrebu obstaja glasbena skupina Kraljevi ulice, kar mi je zaupala glasbenica (pianistka) od tamkaj, skupaj sva si privoščila nekaj dalmatinskih. Kaj pa umetniški vtis? Ne glede na vse si včasih, če sem pri volji, malce pomagam s prijethimi napevi. Ko prodajam, seveda. Tu in tam je pa treba malce potrenirati glasilke.

Danilo Š.

POŠTENJE ŠTEJE

Ko sem šla v svojo občino Polhov Gradec urejat zdravstveno dokumentacijo, se mi je zgodil pripetljaj, ki se ga še danes spomnim. Pred vhodom v zdravstveni dom sem srečala svojo sosedo, ki sem jo seveda prav toplo pozdravila. Ko me je vprašala: »Ja, Anči, kje si pa ti?« sem ji odvrnila, da sem v Ljubljani, da imam svoje najeto stanovanje in da delam v Društvu KU. Vprašala me je po reviji, pa sem ji odgovorila, da je s seboj žal nimam, a ji jo lahko prinesem naknadno. Strinjala se je z mojim predlogom, mi izročila pet evrov, jaz

pa sem ji v roku enega tedna prinesla revijo. Za nagrado in moje poštenje sem bila nagrajena še s petimi dodatnimi evri. To pa ni od muh.

Anči

PA BOM DOBIL REVIJO?

Ko prodajam Kralje, se mi vsake toliko zgodi kaj nenavadnega. Tako sem zadnjič prodajal pred Kolosejem, ko do mene pride možakar, me najprej skeptično pogleda, vpraša za ceno in se pozanima, ali bo dobil svoj izvod za denar, ki mi ga bo dal. Sam mu brez besed izročim revijo, nakar se mi zahvali in obenem prizna, da se mu je zgodilo že tudi kaj drugega; plačal je, dobil pa – nič. Zagotovim mu, da se to pri meni ne bo nikoli zgodilo, saj se kot predstavnik prodajalcev borim proti temu. V večini primerov to počnejo narkomani, ki potrebujejo denar za šut. Moški se mi še enkrat nasmehne in mi da 5 evrov, kar podkrepi z besedami, da ceni poštenje.

Marko Nakrič

RESNIČNA 44

Šer je v Plavi laguni velikokrat prodajala moja Anči, so to opazile tudi moje stranke, ki so mi o tem kajpada poročale. Mimo mene je tako prineslo starejšo gospo, ki me je vprašala, ali je to nova številka, jaz pa ji odgovorim, da je. Seveda jo kupi, mi izroči dva evra, nato pa jih poslušam. »Ja, kje pa si ti, saj po novem samo še Ančka prodaja tukaj.« Odgovorim ji, da sem bil nekaj časa pač polno zaposlen s svojimi opravki, kar sem takoj povezal z nogometom. Novico sem podkrepil s člankom, ki smo ga objavili v novembrski številki Kraljev in za katerega sem bil v večji meri sam odgovoren. To pa ni kar tako! No, gospa se je samo nasmejala, mi počitala, da imam vedno v rezervi kak izgovor, in mi za konec nekaj obljubila. Če bom jutri še ali pa spet tu, kakor že vzameš, potem mi bo izročila še dva evra, če me pa ne bo, jih bo dala Ančki. Ni treba dvakrat ugibati, kdo je bil takrat tam, čeprav konec koncev vse ostane v družini!

Roman

PROJEKT NEPODLEGANJA STEREOTIPOM ALI DOBRA POPOTNICA ZA NADALJNJE ŽIVLJENJE

V presenetljivo sončnem vremenu, če se že omejimo samo na Ljubljano, so nas 24. 11. obiskali najstniški gostje tretjih in četrtyh letnikov srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice. Tanja, ki je tokrat nastopila kot vezni člen med društvom in nadobudno mladino, jih je skupaj s spremljajočima profesoricama odpeljala v Slovenski etnografski muzej SEM na ogled še vedno gostujoče razstave o brezdomstvu na Slovenskem. Ob kasnejši predstavitvi našega dnevnega centra in opisu namembnosti prostora in nas, strokovnih delavcev, smo jim ponudili še bonus; Gadafigjevo perspektivo. Gre za perspektivo enega izmed naših uporabnikov, ki je orisal tovrstni svet iz prve roke, nekako od znotraj navzven. Kasneje mi je zaupal,

da se je mladina izkazala za več kot posrečeno in direktno, najbolj od vsega pa ga je presenetila zvedavost, ki ni bila zavita v kakšen celofan. In kako se je zdelo na tem neobičajnem izletu Jasmini Balaban, eni izmed profesorric in tudi pobudnic projekta? Celotno akcijo si je zamislila v želji, da bodoči odrasli ne bi podlegali stereotipom, obenem pa enkrat za vselej opravili s predsodki. Bolje prej kot slej. Saj to gre po navadi z roko v roki. Presenečena in tudi navdušena je bila, in je še vedno, nad odzivom svojih dijakov, ki so brez zadržkov žrtvovali tako prosti čas kot energijo, oboje pa vložili v nakup priboljškov in zadev za osebno higieno in zbiranje toplih oblačil, rokavic in odevi, skratka vsega, kar bo v mrzlih zimskih

fotograf: MG

dneh prišlo še kako prav. Priznajmo jim, prav dobro so nas opremili. Motivirati današnjo mladino ni ravno mala malica, gospa Jasmina, ki v tem ni edina, pa ima pri tem dober občutek; konec koncev so pokazali, pa ne samo to, da imajo srce na pravem mestu.

MG

BITJASTO-VZORČASTI SVET

fotograf: MG

Že slabega pol leta smo dobri dve uri ob torkih v sejni sobi društva Kralji ulice nadvse kreativno razpoloženi. Imamo ustvarjalne delavnice, na katerih delamo zelo različne stvari: rišemo sanje in realnost, ustvarjamo šah iz gline, pred kratkim smo naredili skupno sliko snežink ... Pri tem nas idejno in tehnično usmerja Laura Ličer, katere slike so bile pred kratkim razstavljene v Dnevnem centru društva Kralji ulice. Ob razstavi je nastal tale intervju.

M: Zakaj razstava v dnevnem centru?

L: Moje slike ne spadajo v nekakšen okvir ali samo v določene prostore. Ne ciljам na določeno publiko. Pomembna je odprtost, da vidiš lepe stvari, da vidiš to, kar jaz želim pokazati. Na Kraljih

ulice je veliko takšnih ljudi. Všeč mi je, da vidijo vsebine. So ljudje, ki se ustavijo in pogledajo. Ne maram imeti slik doma. Moje slike potrebujejo stik z dušami, da lahko funkcionirajo.

M: Tako kot večina avtorjev imaš tudi ti prepoznavni stil. Kakšna je rdeča nit tvojih slik?

L: Moje slike označujejo bitjasto-vzorčasti svet. Rdeča nit je prepletenost bitij in vzorcev. Na svoj način projiciram resnični svet. Povsod so bitja, ki se med seboj prepletajo. Povsod lahko to vidimo, če opazimo.

M: Katera bitja?

L: Popolnoma izmišljena. Ne obstajajo še. Preurejena bitja. Npr. mačka brez ust je glavni lik. Ima velike oči, čudi se. Kraljico kuščarico (naslov ene od slik) samo barve ločujejo od sveta. Njeni vzorci in vzorci sveta so enaki. Vse je del enosti. Tudi Lovačo (slika, ki prikazuje hobotnico) samo barve ločujejo od morja. Moje slike predstavljajo skupnost. Društvo Kralji ulice je skupnost. Moje slike spadajo sem bolj, kot sem mislila.

M: Ali imaš, preden začneš delati novo sliko, v mislih podoba ali podoba sproti nastaja skozi proces ustvarjanja?

L: Pri mačkah je že podoba. Vsakič znova pa ustvarjam, kaj se dogaja okoli nje. Mačka ima svojo avro, ki se ujema s tem okoljem. Podoba ostalih bitij pa nastaja sproti.

M: Zakaj si izbrala ravno lik mačke? Se mačke počutiš?

L: Mogoče. Rada imam vse živali. Motiv mačke je morda nezaveden. Ko sem bila

v mali šoli, sem narisala črno mačko z barvnimi vzorci v njej. Zanimivo, da so sedaj vzorci zunaj nje. Tiste slike nisem nikoli več videla. Mačke so mi všeč, ker se moraš potruditi, da si ji všeč. Gre za dokazovanje. Ne rišem pa samo mačk, moje delo obsega tri sklope: Mačjo kolekcijo, Bitja in Deklice. Gre za eno deklenco, vendar ni vselej ista. Spreminjata se barva njenih las in ime, glede na to, kaj počne. Tako na primer deklica Jelčica ponazarja jelko, saj si obeša okraske v lase.

M: Kje lahko vidimo še druge tvoje slike?

L: Mačke visijo na polkni kavarne Maček. Ostale pa so malce raztresene naokoli, še po kakšnih lokalih, trgovincah in knjižnicah. Vse slike pa so objavljene na spletni strani www.laura-licer.com. V poletnem času imam stojnico na Art marketu ob Ljubljani. Poleg slik imam rada praktične izdelke. Ustvarila sem Mačji tarok, ukvarjam pa se tudi s poslikavo sten.

M: Za konec me zanima, kakšni so tvoji načrti glede kreativne delavnice in sodelovanja z društvom Kralji ulice v prihodnje.

L: Želim si, da še naprej skupaj preživljamo ustvarjalne trenutke, ki si jih sami popestrimo z zanimivimi pogovori in glasbenimi željami.

Hkrati pa si želim, da bi si nadarjeni Kralji nekega dne prislužili tudi kakšen evro s svojimi izdelki, saj so ti prekrasni in vredni pozornosti.

Zoja

V CELJU VSE V ZNAMENJU NOGOMETA

foto: Arhiv Zavod Socio

V petek, 19. 11., smo se člani slovenske nogometne reprezentance zbrali v Celju na prijateljski tekmi proti reprezentanci Hrvaške. O rezultatu ne bi govoril, saj je bil naš edini cilj predvsem druženje s Hrvati, s katerimi se zdaj že zelo dobro poznamo in se dogovarjamo za nadaljnja srečanja tudi na Hrvaškem. Presenečeni pa smo bili, da so se vabilu odzvali tudi člani naše slovenske nogometne zlate

generacije, ki so proti celjskim medijskim osebam odigrali prijateljsko tekmo. Vse skupaj je bil en velik nepozaben dogodek. V imenu vseh fantov pa bi se zahvalil Zavodu Socio Celje za sprejem, pogostitev in prijetno druženje, ki je sledilo.

Roman Lasnik

ZGODOVINSKO KULTUROLOŠKE DELAVNICE

V okviru Univerze pod zvezdami nas v prostorih dnevnega centra vsak ponedeljek med dvanajsto in drugo nekaj zavzetih posameznikov aktivno sodeluje na delavnicah, ki jih vodi Marko Ogris, sicer magister filozofije in sociologije kulture. Teme, ki smo jih do sedaj obravnavali, so: izvor življenja na Zemlji po evoluciji, antropologija na splošno, razvoj od prvih kultur do civilizacije, stari Egipt in svet v tistem času, Antika od Grčije do Rima, razmerja tedanje Evrope in islama, razsvetljenstvo, deklaracije o pravicah človeka in državljana, meščanske revolucije za novi red in kaj je takrat pomenilo geslo svoboda, bratstvo, enakost, evropska romantika, raziskovanja ljudstev, izumitelji nekoč in danes (s poudarkom na Nikoli Tesli)

ter za zdaj zadnja delavnica – o drogah v preteklosti in danes. Delavnice potekajo tako, da nam Marko predstavi določeno temo s pomočjo projektorja, potem pa se brez izjeme razvije debata, v katero se vsak od nas aktivno vključi. Spregovori o svojih izkušnjah in odnosu do določene zadeve. Vselej se nas nabere vsaj pet stalnih udeležencev, tu pa tam se nam pridružijo tudi prostovoljke. Rad prihajam zato, ker vedno izvem kaj novega, zanimivega, vseč mi je, da izmenjujemo mnenja in tudi različne poglede. Morda si želim, da bi nas bilo prisotnih še več, predvsem pa, da bi še naprej ohranjali raznolike teme, ki nas pritegnejo k sodelovanju.

Gadafi

foto: MČ

CIRKUS NEGOTOVOSTI GOSTUJE

foto: Arhiv SEM

V decembrskih dneh smo, gledališka skupina OdPISANI, večkrat zaigrali gledališko-video predstavo Cirkus negotovosti. Začeli smo v Španskih boricah, v okviru festivala Gledališče

gledalce išče. Sledil je SEM v sklopu razstave Med revščino in izobiljem. V sredini decembra pa smo gostovali v Sokolskem domu v Novem mestu. Za konec leta Cirkus negotovosti zaseda domači oder, t.j. KUD France Prešeren, kjer imamo tedenske vaje. Skupini so se v zadnjih mesecih pridružili štirje novi člani, ki so vnesli svež veter. OdPisani smo zdaj še bolj odštekani in nabiti z energijo. Cirkus negotovosti širi glas o sodobni tehnologiji in komunikacijski invalidnosti posameznikov, ki se rojevajo tu, na naših tleh. Tukaj smo nezmotljivi in tukaj se brez vse te tehnologije ne znamo več pogovarjati. Performans je razdeljen na več samostojnih gledaliških in video scen, ki jih povezuje rdeč šal oz. rdeča nit. V januarju bo mogoče Cirkus negotovosti videti v Mariboru in Ilirski Bistrici. Še vedno pa ostajamo odprti za povabila, da zaigramo tudi pri vas.

Žigažaga, Zoja, Jean

RITMI

016
KRALJI
ULICE

Rada imam topel ponavljajoči se zvok pedal, ki zadovoljno brundajo, ko jih poganjam v usklajenem ritmu. Da to izhaja iz neke nepravilnosti, ki sem jo pridelala svojemu kolesu zaradi vsakdanjega bolj ali manj prijaznega druženja z njim, zame postane pomembno le, če to onemogoči njegovo nadaljnjo uporabo. Svoje kolo sprejemam v celoti. Vse njegove pomanjkljivosti sem vzljubila. Pogrešala bi, če bi bilo nenadoma vse v redu. Zdi se mi, da precej dobro vem, kako moram pristopiti, da posebnosti ne bodo imele nezaželenega vpliva. Se pa tu in tam zgodi. Takrat sem prisiljena uporabiti svoj praktični čut, ki pa ni ravno močan, zato največkrat uporabim telefon in prepustim reševanje situacije svojemu fantu. Kroženje pedal me pomirja in usklajuje s samo seboj. Včasih vanje vdahnem bolečino, jih potiskam ježno ali veselo zapeljem čez robnik, da blatnik zaropota. Zvok mojega kolesa je kot glasba, ki odraža moje trenutno notranje stanje. Že beseda kolo me spomni na krožnost. Krožnost vsakdanjega tedenskega ritma, ko navsezgodaj z vso močjo poganjam pedala in lovim zelene luči, ter vožnja skozi nenehno spreminjajočo se naravo, ki diha z letnimi časi. Kolesu namreč ostanem zvesta vse leto. Biti morajo res neobvladljive vremenske razmere, da se odločim za uporabo avtobusa. Tako kot mi kolo diši, mi avtobusi smrdijo. Ne maram gneče; zarošenih stekel; tega, da nikoli ne vem, koliko denarja imam na kartici in tvegam, da bom morala izstopiti, še preden se začnem peljati; na ekranu menjajočih se oglasov, ki kar silijo, da jih spremljam s pogledom; tega, da se čisto nič ne razgibam, le pasivno lahko sedim ali v najboljšem primeru stojim pri oknu z željo dotakniti se dreves. Kolo vpliva na svežino mojih misli in mi omogoča neposredni stik z okolico, saj me z njo ne ločuje nezaželen šipa. Lahko se ustavim, da pobrem divji kostanj, ki ga nato po potrebi vrtim v dlani, kar deluje zelo meditativno; samo skočim s kolesa in se, kolikor nama čas dopušča, podružim z mimoidočim prijateljem. Nič več zaprtih vrat avtobusa, na katera zadihana potrkam v upanju, da bo šofer imel kaj občutka in jih odprl, nič več boleče riti po celodnevem sedenju za računalnikom in na sestankih! Kakšno olajšanje. Resnično ne razumem ljudi, ki se v nekaj kilometrov oddaljeno službo pomikajo v svojih jeklenih zaporih, potem pa po možnosti še cel dan presedijo in se zvečer vsi srečni zapeljejo v fitness, kjer si med drugim privoščijo vožnjo sobnega kolesa.

Sprašujem se, zakaj vedno strožja zakonodaja na področju kolesarjenja. Nas morda želijo prisiliti, da bomo vedno bolj robotski, odvisni od tehnike, ukalupljenji in nesrečni, saj bomo na ta način še boljši potrošniki množice neuporabnih

predmetov kapitalizma? Strinjam se, da velikokrat (vendar vedno manj, se moram pohvaliti) vozim neprimerno, na primer brez luči, po pločniku ali nasprotni strani kolesarske steze. Res pa je tudi, da skoraj vedno najdem (opravičljiv) razlog za to, kar počnem: le še 200 m, preden zavijem (zakaj bi dvakrat čakala na zeleno luč, da prečkam cesto?), luč spet ne dela, premično pa sem pozabila doma, nujno moram poklicati, da zamujam ... Zakaj policija ne nameni več nadzora raje arogantnim in agresivnim voznikom, ki jih na svojih mini vsakodnevnih potovanjih srečam kar nekaj? Ali pa velikim izkoriščevalcem in uničevalcem ljudi in narave, ki kljub dokazom ostajajo nedotakljivi? Ne, veliko lažje je izstaviti račun v kapo in šal zavitemu premraženemu borcu z jutranjim mrazom na škripajočem kolesu brez luči, ki skrbi za svojo rekreacijo in to, da dihamo svež zrak.

Srce me boli, ko opažam, koliko nepotrebnih posrednikov je vnešenih v naše življenje. Na področju projektnega dela se to kaže v vsej svoji gromozanskosti. Prijavljanje na razpise in pa vso birokratsko spremljanje, če razpis dobiš, je postalo že tako kompleksno, da obstaja vedno več služb, ki se ukvarjajo samo še s tem. Ali resnično potrebujemo toliko vmesnih členov, da razvijamo vzajemno družbo, spoštljivo do ljudi in narave, temelječo na dialogu in označeno z vso besedno (kramo), ki jo moraš vplesti v prijavo, če želiš dobiti razpis? Kar se mene tiče, si od življenja želim čim več sonca in svežega zraka, hrano, ki zraste na soncu in jo po možnosti po večini sama pridelam, ter mali udoben dom, ki ga gradimo ljudje, ki jih ljubim. Vendar je postal dom v današnjem času velik luksuz. Tudi to mi smrdi po posegu kapitalizma, ki sledi motu: »Naredimo ljudi še bolj nesrečne in negotove, da bodo še bolj trošili.« Odmaknimo ljudi od narave (sonce, svetlobo in gibanje vsi potrebujemo, kajne?) in drug drugega ter manjkajoče nadomestimo s tehničnimi pripomočki. Sama se drobci teh smrdljivih načel upiram med drugim s potiskanjem na pedala, tudi če sem pokrita z veliko rumeno pelerino. Moram priznati, da me njeno okrilje vedno bolj veseli. Pomagala mi je k temu, da sem vzljubila mokro sivo vreme. Kajti kdo pravi, da moramo biti v teh mračnih zimskih dneh depresivni? To bi bila še ena zmaga mračnega kapitalizma z bolanimi ljudmi in farmacevtsko industrijo na čelu.

Ne, ne dam se. Ne dam svojim ritmov. Menim, da vsa človeška bitja potrebujemo rituale in simbole. Meni kolo predstavlja močan ritem, ki spremlja mojo vsakodnevno in življenjsko pot, ki se vije med različnimi simboli. Predstavlja mi trenutek časa samo zame, ko osredotočeno gonim ali to počnem rutinsko, v moji glavi pa se odvija vihar, ki privede do večje jasnosti misli. Kolo me povezuje z delčki zunanega sveta, saj so ti zaradi vse več in bolj kompleksnih obveznosti odmaknjeni za štirimi stenami. Želim si, da bi bili ljudje bolj neodvisni od različnih tehničnih produktov in posrednikov. Želim si, da bi vedno več ljudi spoznalo, da potrebujemo zelo malo stvari, da se počutimo polno. Želim si, da bi se zlili z ritmom narave, od katerega nas ločijo različne umetne pregrade, in na ta način pokazali zobe kulturi strahu, ki se neizmerno rada pretihotapi v vsak kotiček našega življenja. Upam, da represija na področju uporabe kolesarjem ne bo prišla do kosti, dokler nam ne uspe vsaj malo obrniti narobe sveta, v katerega smo se rodili. Saj to je vendar naša naloga, kajne?

Zoja

Severa

BORIS PAHOR — SIN POCESTNICE

Pisatelj Boris Pahor, ki sam sebe imenuje tudi sin pcestnice (v pogledu slovenskega literarno-političnega prostora) in ki je naravo prosil odpuščanja, ker jo je v svojem taboriščnem času obdolževal preveč svobodnega življenja, je imel literarni večer za mlade v Trubarjevi hiši literature. V nabito polni dvorani je spregovoril o fašizmu (Ciril Zlobec je bil oklofutan, ker je na cesti govoril slovensko), slovenskem jeziku (v Italiji ni dvojezičnih šol, so le šole, v katerih se govori samo slovenski jezik, in šole, kjer se govori samo italijanski jezik), globalizaciji (svet je poenoten samo v smislu kapitala, medtem ko bi morala globalizacija pomeniti tudi globalno odpravljanje revščine) in slovenskem absurdu (Slovenci bodo brali moj življenjepis v prevodu iz italijanščine, ker ga pišem z italijansko založbo, saj slovenske niso pokazale zanimanja). Poudaril je še nujnost ohranjanja posameznih entitet in identitet, ne glede na njihovo majhnost, saj več ljudi v posamezni entiteti še ne pomeni njene večje vrednosti. Naj tukaj sklenem, da ne bom ... kot v šali pravi sam: »Nikoli ne znam odgovarjati koncizno.«

Peter Pitambar Pangerc

017
KRALJI
ULICE

LJUBEZEN

Ljubezen vstopa pri zadnjih vratih. Mirno stoji in s toplino odpre vrata vsakemu, ki vstopi. Tiho čaka v kotu in s svojo prisotnostjo pazi, da imajo vsi prebivalci hiše dovolj svežega zraka, da jim je toplo in da niso lačni. Vse to postori skoraj neopazno, s svojo nevidno roko, ki prihaja iz komaj opaznega dela človeškega srca. Ničesar ne prosi in nikogar ne obtožuje. Je tista, ki v pravem trenutku najde pravo besedo in jo pošlje iz srca človeku v usta, da iz njih zazvenijo toni, ki na sosednjem obrazu narišejo nasmeh. Tista, ki enostavno biva, neomejena. Ne sprašuje. Sprejema in daje brez kriterijev. Kajti ve, da samo v globoki ponižnosti do celega sveta pride do polnega izraza. V globoki hvaležnosti do vsega, kar jo obdaja. Njeno bleščeče bistvo lahko zažari samo v tišini. Tako je sveta, da jo tudi človekova Zver pusti pri miru. Tudi ona, čeprav ne razume zakaj, čuva ta sveti prostor, sluti, da jo potrebuje. In v vsakem življenju pride trenutek, ko se Zver poškoduje skoraj do smrti in se zavleče v kot... Takrat se Ljubezen tiho sprehodi skozi hišo, v svoji mili prisotnosti pogleda skozi okno in z močjo tišine, s svetlobo, celi rane Zveri. In tako se na mračni ulici... nehote... nekaj zasveti. Medtem ko človeške zveri spijo in sanjajo umiranje v smrtnih mukah... so njihove Ljubezni... priklicane z močjo tihe svetlobe. In naenkrat ulica postane svetla ... in potem zažari mesto...in človeške zveri sanjajo vedno lepše sanje... toplo jim je... in ni jim do tega, da se zbudijo... tonejo... v vedno globlji spanec... In po svetu končno... po milijonih let... zopet zažarijo hiše ljudi... s Svetlobo v Očeh.

Eva

Smrt, ljubeča in potrpežljiva svetnica,
ni ti treba več šepetati ob moji strani,
poslušaj, prav zdajle te bom preglasila
in si te vzela kar sama,
da ti preližem okostje prav kanibalsko,
da ti sunem brezmadežni prt in nanj sedem,
na sedem krat sedem rojstnih žarkov,
ki me bodo nesli v tvoje kraljestvo nad vodami,
kjer špici templjev presegajo meglico
in niti s prstom ni treba več migniti,
da vsem kamnom,
ki so me čuvali in ljubili, pokažem,
kaj vse so mi darovali - tebe,
draga sopotnica smrt.
No, naj bo, te bo ganilo ali naj ti
sunem koso in ti oddrobim vse kosti.
Ne, ljuba, preljuba, vedi,
da te nežno prenežno čakam v orgazmu,
da mi zadržeta vratna žila,
da se stisnem cela v tvojem poljubu
pravičnosti najsvetejšega trenutka.

Nepodpisana

SMETUMET ZIBKA

018
KRALJI
ULICE

V sredini novembra sem dobila mail s pomenljivim naslovom: Smetumet ni več brezdomec. Spodnji intervju (ki se je prelival v sproščen pogovor in deljenje misli) z Majo R. In Uršo iz kulturno-ekološkega društva Smetumet sem naredila, ker me je poleg celotnega poslanstva društva zanimal tudi trenutni proces udomljanja. Sproščen pogovor je večkrat zajadral v filozofsko smer. Kajti pri Smetumet ne gre le za izvajanje delavnic in izdelavo uporabnih predmetov iz smeti, ampak je to vseobsegajoča življenjska naravnost.

Dodatek za tiste, ki prvič slišite za KED Smetumet (ostali ta odstavek preskočite). Skozi spoj umetnosti in ekologije problematizirajo posameznikov odnos do narave, potrošnje, odpadkov in sodobnega načina življenja. Smeti predstavljajo smernice in hkrati ogledalo. Verjamejo da je najboljši način, da spoznaš smeti, prijateljevanje z njimi. Zato izhajajoč iz odpadnih materialov izvajajo delavnice, izdelujejo poslovna in osebna darila, oblikujejo lastno linijo recikliranih izdelkov, javnost pozivajo k zbiranju najrazličnejših odpadkov, opremljajo prostore s predelanim odpadnim pohištvom ter počnejo še kup s smetmi in ozaveščanjem povezanih reči. Vseskozi pa pod vprašaj postavljajo samoumevnost vsakodnevnih praks, ki jih spajajo s trajnostno naravnostjo.

M: Kako se počutite zdaj, ko imate dom?

M in/ali U: Dober občutek. Je pa to za seboj potegnilo nove izzive, ki se jih ne zavedaš, ko si še svoboden in brez prostora. Skupen prostor je hkrati oseben in skupen dom. Cimri smo tukaj. Prostor mora biti za vse domač, prijeten. Proces usklajevanja še vedno poteka. Prepričana

sem, da bo nastal oblikovalsko dovršen in prijeten dom zaradi prepletenosti naše različnosti. Prostor ne bo samo pisarna, delavnica, trgovina. Namenjen bo vsemu temu, ampak bo hkrati tudi zibka novih idej, ki se šele postavljajo na noge. Ko si pri eni stvari, ki si jo sam ustvaril, postane ta del tebe. To si ti. Smetumet Zibka bo okno za vse, ki jih bo zanimalo, kdo smo in kaj delamo. Tu se bo ustvarjalo, sanjalo, srečevalo, snovalo,...To bo kuhinja idej v pozitivnem pomenu te besede. To je bistvo filozofije Cradle to cradle, torej od zibke do zibke.

M: Zakaj ime Zibka?

M in/ali U: Zibka je prvi naš prostor, saj smo še mladi. Zibka se ritmično giblje, kroži. Zavzemamo se za to, da so izdelki narejeni z mislijo na prihodnjo uporabo. Na novo nastali izdelki zajemajo prejšnje življenje in hkrati misel na naslednjega.

M: Pred nekaj tedni sem se udeležila delavnice prenove pohištva. Dobro se mi je zdelo, da je delavnica zaobjela tudi pločnik pred Zibko. Mimoidoči so se ustavljali in se čudili kako to, da brusimo stare stole sredi Celovške ob jesensko-zimskem vremenu. Načrtujete ulične akcije tudi v prihodnje?

M in/ali U: Premikanje mej je naš namen. Želimo delovati zunaj okvirjev. Sklop tako imenovanih »Dejavnic« obsega to področje. Te niso usmerjene v učenje večšin, ampak v aktivacijo in ozaveščanje javnosti.

M: Glede na to, da se že vrsto let ukvarjate z vzgajanjem javnosti v odnosu do narave, smeti in sočloveka, me zanima, ali opazate kakšne spremembe v miselnosti ljudi?

M in/ali U: Stvari se noro spreminjajo. Težko si predstavljam, kaj je bilo pred letom, dvemi, saj se tudi sama spreminjam. Vedno več je iskrenih

foto: Arhiv Smetumet

odzivov in podpore s strani javnosti. Pišejo nam ljudje in rečejo: »To je to, to manjka«. Kot da bi v Smetumet našli svoj manjkajoči košček, ki zapolni praznino. Zavest ljudi gre naprej, se dviguje. Okoljska zavest ni samo to, da so reke čiste. Povezana je z družbo, kako živimo. Ključne so malenkosti, ki so glavna sestavina življenja. Ni bistvo v ločevanju odpadkov, ampak v zmanjševanju. To so prave spremembe, ostalo je kozmetika. Dogaja se, da se naredi nekaj za okolje, vendar je to samo mašnica. Ni dovolj odziva. Še vedno jemo plastiko. Delamo se, da je vse v redu. Še vedno si čuden, če si resnično aktivističen. V tem vidimo rešitev. Treba je začeti. Problemi so se zgostili. Skozi Smetumet se je ves ta gnev kanaliziral. Postajamo Smetumet gibanje, stvari se premikajo naprej.

M: Kaj se trenutno dogaja v Društvu?

M in/ali U: Trenutno delamo vse (smeh). Decembra smo s polno paro opremljali, sledila je otvoritev Zibke. V Polnih ustih smo imeli razstavo, zgodila se je božična dejavnica lovljenja največjih bizarnosti v fotografski objektiv in ponovoletna izmenjava daril. Ves čas potekajo delavnice za otroke, mladino in odrasle, tudi v okviru različnih dogodkov. Za konec Društvu Smetumet želim prijetno poistovetenje z novi domom, vsem bralcem pa, da se ustavijo in vanj pokukajo, ko drviijo mimo. Verjamem, da bo iz Smetumet kuhinje dišalo po inovativnosti in odgovornem sobivanju v odnosu z vsem okrog nas.

Zoja

GLOBAL SOFA — GLEDALIŠČE ZATIRANIH

Na pobudo naše ljube mentorice gledališča OdPisanih sva se s Kristino udeležila Globalne Sofe. Projekt predstavlja gledališki pristop do reševanja globalnih problematik sodobnega sveta. Pristop se imenuje Gledališče zatiranih.

1.teden: 22.–24. 10. 2010, vsebinske delavnice

Več zunanjih predavateljev nam je predstavilo spekter globalnih problemov v sodobnem svetu. Po treh dneh smo udeleženci začutili potrebo po pozitivnih idejah in pozitivnih rešitvah. Najbolje je zadevo povzel film o gojenju rož za nizozemsko firmo v Keniji (spolno nasilje nad delavkami, onesnaževanje naravnih in vodnih virov, izkoriščanje človeka po človeku ...). Gledališče zatiranih ponuja eno možno metodo za udeležbo pri spremembi.

2.teden: 28.–31. 10. 2010

Spoznavali smo tehnike Gledališča zatiranih. Predstavili so nam zgodovino in ustanovitelja Augusta Boyerja. Posebej smo obdelovali tehniko Forum Theatre. Gre za interaktivni pristop, pri katerem imajo obiskovalci predstave možnost ustvarjalno sodelovati, saj so scene nazaključene in odprte. Forum Theatre ne ponuja rešitev, to prepušča udeležencem iz publike, tako imenovanim Spect-actors. Za katarzo pa je poskrbela nosilka work-shopov Birgit, ki nam je predstavila še nepreizkušene ogrevalne tehnike (princesa in medved ...)

3. teden: 4. 11.–7. 11. 2010

Pripravljali smo se na sobotni nastop na način nevidnega

gledališča. To je organiziran nastop članov gledališke skupine na javnem prostoru, ne da bi naključnim mimoidočim povedali, za kaj gre. Izvedli smo sceno na ljubljanski tržnici, kako protagonistka kupuje jabolka, tako da vsako posebej povoha, drugi člani pa so z glasnim komentiranjem o tem, ali je to normalno, provocirali prodajalce in kupce, ki so bili tedaj prisotni na tržnici. Drugo sceno smo izvedli v prodajalni živil v Maximarketu. Protagonista sta kupovala hrano in druge stvari za večerjo z obiski in se sprla okrog tega, ali naj kupita tudi vino. Totalno sprta sta sredi trgovine pustila polno košarico in zapustila prizorišče. Bilo je ravno v obdobju martinovanja in drugi člani smo z glasnim komentiranjem o vplivu alkoholizma na partnerske odnose provocirali kupce in prodajalce. Med pripravi smo spoznali tehniko časopisnega gledališča. To je konstruiranje zgodbe iz naslovov in odlomkov iz različnih časopisov. Opravili smo tudi domačo nalogo z namenom identifikacije svojih različnih vlog v vsakdanjem življenju.

Primož Časl

NČ VEČ ČAKAT, HITR PRESELT

Skupina IZ-HOD, ki je letos poleti s skoraj 700-kilometrskim pohodom opozarjala na pretirano številnost totalnih ustanov in na nevzdržne razmere, ki tam vladajo, se je zopet zbrala, da bi pozvala državne in lokalne oblasti k uresničitvi zahtev, ki so bile podane 7. septembra na tiskovni konferenci. Te so bile: zasnova mehanizma, ki bo do 30. novembra omogočal preselitev enajstih Izhodovcev v skupnost, ustanovitev Sklada za spodbujanje preselitev v skupnost in vzpostavitev nacionalnega plana dezinstitutionalizacije. V ta namen so organizirali javni shod, s katerim so hoteli še enkrat opozoriti na problematiko ljudi, ki jim je odvzeta pravica do svobode, odločanja ter dostojnega življenja v skupnosti. Skupina se je v ta namen zbrala pred Trgom OF, kje so opremljeni s transparenti in pozitivno energijo začeli ponovni shod za pravice ljudi, ki potrebujejo dolgotrajno oskrbo in so nastanjeni v zavodih. Med potjo so se ustavili na magistratu, kjer jih je pričakala in podprla direktorica JSS Jožka Hegler, nato so se odpravili do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer jih je pozdravil direktor Direktorata za socialne zadeve Davor Dominkuš. Po shodu je sledila okrogla miza z naslovom Preselitve iz SVZ in stanovanjskih skupin, ki je potekala v SC Rog. Na okrogli mizi so sodelovali Davor Dominkuš, Jožka Hegler, Vito Flaker, Bruno Smilovič in Mijo Poslek. Začela se je kar precej burno, a proti koncu so se izkazali pozitivni premiki. Mnenja o rešitvi situacije ljudi so bila precej raznolika, vsi pa so se strinjali, da je treba nekaj narediti. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve podpira civilno iniciativo IZ-HOD ter se zaveda problematike na tem področju, vendar trenutno ni dovolj denarja, namenjenega temu. Predstavnica Javnega stanovanjskega sklada Jožka Hegler je poudarila, da stanovanj za take potrebe v Ljubljani trenutno ni dovolj. To naj bi bilo tudi odvisno od vsake posamezne lokalne skupnosti, ki bi lahko namenile del sredstev v te namene. Opozorilo se je tudi na pravice uporabnikov in potrebo do zagovornišva ter podpore, pomembnost dialoga in dejanj. Stigma uporabnikov, nastanjenih v oddaljenih institucijah, je močnejša, saj nimajo priložnosti vključitve v skupnost in v normalni tok življenja, ki je prisoten v večjih mestih. Konkretnih rešitev na podane zahteve ni bilo. Ministrstvo se

foto: Primož Časl

019
KRALJI
ULICE

sicer zaveda problematike in je predlagalo delovni sestanek za naslednji dan, na katerem naj bi se oblikovali predlogi za čimprejšnjo rešitev situacije ljudi, ki še vedno čakajo na preselitev.

Karolina Ovčar in Iva Anžlovar

foto: Noma

foto: Noma

Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

foto: Simon Maljevac

OBSEDENOST Z NARAVNIM

020
KRALJI
ULICE

Bil sem na enem izmed tistih poletov z letalom, ko je pot prekratka, da bi nam letalsko osebje postreglo »pravo« (beri: užitno) hrano. Tako so nam tistih dobrih štirideset minut v zraku skrajšali z majhnim paketom jabolčnega čipsa. Ja, res: jabolčni čips! Medtem ko sem – bolj iz radovednosti kot lakote – grizljaj ta čips, sem na embalaži prebral, da je čipsu dodan »naravni okus«. Stvar ne bi mogla biti bolj smešna: če je treba jabolku dodati naravni okus, mar ni to daleč od »naravnega«?

Obsedenost s tistim, kar naj bi bilo naravno, je moda današnjega časa. Bolj ko se odmikamo od tega, da z drevesa utrgamo jabolko in ga pojemo, bolj nas skušajo prepričati, da so stvari, ki nam jih nudijo v trgovinah, restavracijah, na letalih, v šolah ... naravne. In, ne nazadnje, da je vse, kar naj bi bilo naravno, brezpogojno tudi dobro, neproblematično in zdravo.

Moja prijateljica ob teh neskončnih marketinških trikih o naravnosti dobi rdeče pike. »Kaj pa je naravno,« začne zavijati z očmi. »A to, da vozim avto? Ali pa morda to, da živim v stolpnici?« se zmrujuje. »Edino, kar počnem naravnega, je to, da grem kakat ... pa še to ni naravno, da kakam v devetem nadstropju stolpnice, kjer živim,« pravi in potem vsi prasnemo v smeh. Dejstvo je, da živimo v družbi – in vsakršna razprava o naravnosti spregleda ključni vidik človeškega življenja: njeno družbenost. A dokler z naravnostjo opletajo trgovci in najrazličnejši prodajalci new agea, se ob tem le nasmehnem. Malce manj

pa mi gre na smeh, ko »naravno« postane ideološki govor in izhodišče za izključevanje določenih skupin ljudi. Vedno znova se najdejo čukci, ki menijo, da je njihov način življenja edini zveličaven, praviloma po božjem načrtu in – seveda – naraven. Stvar gre celo tako daleč, da ti čukci razlagajo, da se njihovi spolni organi anatomske prilagajajo drug drugemu, kar naj bi samo še dodatno potrdilo, da živijo »po naravi«. Ničesar si ne izmišljujem – vse te (in še hujše) stvari so bile izrečene in zmetane v obraz gejem in lezbijkam v dobrem letu trajajoči javni razpravi o predlogu novega družinskega zakonika. Samo na prvi javni predstavitvi predloga zakona v parlamentu so se govornice in govorniki v svojih argumentih več kot sedemdesetkrat (!) sklicevali na naravo. Ali – rečeno drugače: svojo družino/partnersko skupnost/način življenja/spolno usmerjenost so razglasili za naravno, vse, kar od tega odstopa, pa za nenaravno.

Ob tem se jim v brk posmehujejo vse lezbične družine v Sloveniji pa tistih nekaj gejevskih parov, ki so otroka posvojili v tujini, bržkone tudi tisti heteropari, ki so otroka dobili s pomočjo umetne oploditve, pa enostarševske družine, ki prav tako uspešno vzgajajo svoje otroke, čeprav baje niso po božjih in – predvsem – po načrtih določenih skupin ljudi. Verjamem, da se ob tem nasmihajo vsi, ki jim je jasno, da njihova družina ni nič naravnega in da ne obstoji sama po sebi niti ni samozadostna, pač pa je treba vanjo vlagati ljubezen, skrb, čas, denar in kar je še takega »nenaravnega«. Če bi bila družina res nekaj naravnega, potem se ne bi spreminjala skozi čas in prostor. Družina je seveda družbena institucija in je preživela in ohranila svoje mesto v družbi prav zato, ker je bila dovolj fleksibilna, da se je spreminjala in prilagajala različnim življenjskim stilom. Nič naravnega ni torej v kombinaciji očeta, mame, dveh otrok, zlatega prinašalca, vikenda na morju in dvodružinske hiše iz sredine sedemdesetih let neke na Gorenjskem – gre le za družbeno konvencijo. S katero seveda ni nič narobe, a sama forma

tovrstnih družin ni garancija za to, kar želijo povedati populistizirani »naravo« kot argumentom. Vse raziskave po vrsti potrjujejo, da je za otroka pomembno, kaj se v družini dogaja, ne pa, kdo družino sestavlja.

Namesto da bi nas bolj skrbela zgodba, ki jo v zadnjem času prebiram v časopisju – o materi, ki je zadušila svoja dve leti stara otroka –, in namesto da bi razmišljali, kako preprečiti take tragedije, tisti, ki so jih polna usta otrokovih pravic, božjih načrtov in, kakopak, narave, raje v neskončnost meljejo svoje pridige o tem, kdo lahko sestavlja družino. Bolj kot vsebina jih zanima forma. Bolj jim je važno, kako je avto videti navzven, kot pa kakšna je njegova mašina.

V svoji križarski vojni so šli konec novembra celo tako daleč, da so trdili, da na šolah v Sloveniji na delavnicah o človekovih pravicah otroke prevzgapajo v homoseksualce in jim menjajo spol. Stvar bi bila seveda smešna, če v ozadju ne bi stala umazana in sprevržena logika: izpostavi najšibkejši del družbe – to so vedno otroci – kot ogrožen in v populističnem smislu boš zadel v polno. Moralna panika, ki jo tako ustvarjajo, ne more zajeziti niti racionalni premislek: spremeniti otroku spol in spolno usmerjenost? Eeee, kako? Znanstveniki so še nekaj desetletij nazaj poskušali homoseksualce spreminjati v heteroseksualce z električnimi šoki in lobotomijo, pa jim ni uspelo, razprava o človekovih pravicah in v okviru tega tudi o homoseksualnosti pa naj bi kar tako otrokom spreminjala spol in spolno usmerjenost? Čakajte, da slučajno ne sedim na kakšnem časovnem stroju in sem se znašel v 16. stoletju?!

Hm, verjetno ne. Zgleda, da sem še naprej v letu 2010. Jabolčni čips je namreč še vedno na mizici pred menoj. In nima dobrega okusa! Pa že raje jem slan in masten krompirjev čips, ki ti zamaši žile – in zagotovo ni naraven. Bom vsaj vedel, od česa sem umrl.

Mrliški oglednik bo tako ali tako – čips gor ali dol – zapisal: umrl naravne smrti.

Leo Mihalčič

foto: osebni arhiv

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE, PA SE Z NJIM NE STRINJAM

HODIL SEM PO DOLINI ŠENTFLORJANSKI IN PIL NJE PRELESTI

Hja, novo leto je mimo, božič tudi in prav tako žurke. Napovedi, kako bo naslednje leto lepo, in čestitke tudi. Predsednik vlade je zamrznil plače in pokojnine. In še bi se naslajali ob krizah npr. Irske, kako pa gre nam dobro, ko sodijo ljudem za gradnjo cest, operacija Čista lopata, fuj, kako se naslajajo nad irsko krizo ali brezdomnimi v turbokapitalistični Evropi, saj pri nas so take stvari neki Mirančki, ki so bili zato, ker so bili plavolasi, dani v nemške družine, po vojni pa so jih uničevali naši, niso bili pravi material za partijo, grozno. Včeraj mi je nekdo dejal, da se moram prilagoditi našemu družbenopolitičnemu sistemu, hja, kaj morem, če nisem nikoli bil na liniji partije, saj barva ni bistvena; še vedno so davki, teror, postajamo policijska država, pardon, republika, ki je po definiciji vladavina ljudstva. No, kaj mislim: imate možnost vplivati na vlado? Drugače policijski novinarji razkrivajo afero za afero, toda samo ko gre za kako politično stran. Ker je še sreča, da je gospod Ljubljankič čistega uma in dela za Ljubljano. V medijih se ponavljajo recimo ameriški senzacionalistični pop tv, same kvaziafere, nič evropskega, ljudje so o pravicah, ki jim jih daje Evropa, premalo obveščeni, no, ja, kaj hočemo, če smo bili v samoupravnem socializmu navajeni vsega hudega, tudi pomanjkanja artiklov, pa kaj boste jamrali. Kaj pa, če bi bili v Koreji ali Afganistanu.

Črtomir Clonsky

NEREŠLJIV STANOVANJSKI PROBLEM ALI UPANJE NA BOLJŠI JUTRI

Sem Toni Meško, rojen 12.10.1957 v Ljubljani, in sem trenutno nastanjen v bivalni enoti Na Jami 5 v Ljubljani. V tej enoti bivamo najemniki stanovanjskih enot, kar pomeni štirje uporabniki, vsi pa imamo na voljo souporabo sanitarij brez možnosti kuhanja in pranja. Tu se nahajam že od leta 2007, v tem času pa sem konkuriral na vseh razpisih Javnega stanovanjskega sklada za neprofitna stanovanja. Trenutno sem v okviru trinajstega javnega razpisa na šestem mestu čakajočih za vselitev v Celovške dvore. Ti naj bi bili za nas, kandidate, kot je širša javnost verjetno že seznanjena, odprti od letos januarja. Zaradi konfliktov in peripetij okoli Vegrada se je vse skupaj

malce zavleklo. Bližamo se že koncu leta, pa še vedno nič, čeprav smo bili deležni obljub, da bo do konca letošnjega leta, torej do decembra 2010, ta zgodba končana in bomo vsi čakajoči prišli na vrsto. To pomeni v realnosti stanovanja za okoli 270 družin. Vsakokrat ko grem na pogovor z upravitelji javnega sklada, mi po kratkem postopku odgovorijo, naj počakam, da me pokličejo in obvestijo o prevzemu ključev in pogodbe. Lani oktobra sem sklenil zakonsko zvezo, z ženo pa živiva v sobici s kvadraturo 8 m² s souporabo kopalnice in wc-ja. Verjetno ni presenetljivo, če povem, da je stanje, kakršno je, za naju občutno premajhno. Poleg tega sem invalid 1. kategorije in

je že dejstvo, da živiva v 13. nadstropju, problem. Stavba ima sicer dve dvigali, a je to zame kratkomalo pretrd oreh. Z ženo zdaj že nekoliko obupana čakava na milost in nemilost in še bolj (nestrpno) na datum, ko se bova končno lahko vselila v novo stanovanje v upanju, da se to tudi resnično zgodi. Konec novembra sva bila na obisku pri gospodu Zoranu Jankoviću, kjer pa sva dobila enak odgovor kot na Javnem stanovanjskem skladu. V upanju, da se nam odpre pot v lepše, človeka vredno življenje, nama ne preostane drugega, kot da se tolaživa in trpiva, oba že v zrelih letih.

Toni Meško

Tanja San in Muzzza

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

... PA TUDI ČE BI TVOJE MEDNOŽJE BILO UJETO MED OLIVAMI ...

... PA TUDI ČE BI KOSTANJE JEDLA S POKLONJENO MAGISTRSKO NALOGO ...

... PA TUDI ČE ŽELELA BI PRESPATI V HIŠI NA VRHU S HODULJAMI ...

... TI SI KOČAT IZPARILNIK ...

... S PODPISOM BODEŠ VSE TISTE DATUME MOJE ZIME ...

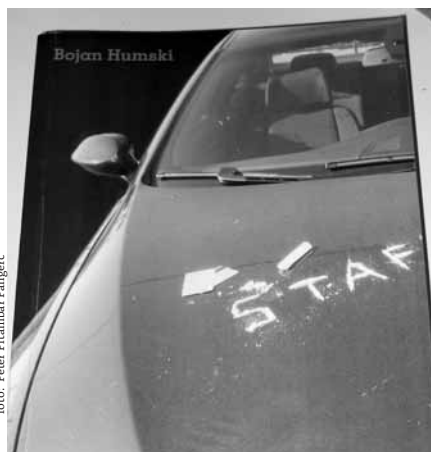
... DAJEŠ ME MED KISLO SMETANO, JAZ SMETANO ...

... IN NIKOLI VEČ NE OMENJAŠ »TANJA, EXPERT OF COCK RINGS«

KRALJICA

... JEBI GA, PRIDE, PA GRE ... IN SPET PRIDE.

BOJAN HUMSKI: STAF (RECENZIJA)

Ko pogledamo delo Humskega, ki v tem trenutku že počiva v miru, nam nehote pride na misel, da njegova knjiga Staf sploh ni samo še ena knjiga na temo drogiranja in žuriranja, ampak bolj avtobiografija, ki je hkrati tudi zadnji veliki projekt njegovega življenja. Kmalu po njenem izidu (2009), ko bi morala skupaj z Bojanom imeti literarni večer na temo drog v mariborski Kibli (jaz s svojo knjigo Zadet in on s svojim Stafom,

ki sta izšli istega leta), so me obvestili, da program odpade. Zakaj? Bojanu je odpovedalo srce. Tako je bilo kot vse ostalo v njegovem življenju tudi njegovo poslednje dejanje dejanje trenutka in udeležnosti v širši javnosti z elementom šoka in energičnim premikom naprej.

Peter Pitambar Pangerc

STAND UP, NEW MATERIAL, KLUB GROMKA, 4. 11. 2010

Še en stand up! Še dve uri smeha. Jaz sem kot čistokrvni Gorenjec prek veze, ki jo imam na Metelkovi, prisostvoval temu stand upu – seveda zastonj. Če pa bi vedel, da je vstopnina samo tri evre, bi jih, pa čeprav Gorenjec, rade volje odšel. Že pred začetkom se je tam gnetla smeha željna množica, ki je nestrpno čakala na začetek ob 21.uri, ko so tudi odprli vrata. Vsi so se trumoma vsuli v prostor. Čeprav Nov material, se je vse še vedno vrtelo

okoli čefurjev in medsebojnih odnosov. Eden izmed nastopajočih, ne spomnim se več, kdo, je rekel, da je največja komedija poroka in pa družinsko življenje. Boštjan Gorenc - Pižama spet ni mogel mimo svoje teže, se je pa pohvalil, da je shujšal, in to za 30 kg, kar je bilo seveda opazno. Tako ga je mama, ko je šel na obisk k njej, pričakala z besedami: »Oprostite, gospod, kdo pa ste vi?« Za konec bi vam rad zaupal, kaj meni pomenita stand up

in smeh na splošno. Kakor sem rekel na svojem stand upu, smeh zame ni pol zdravja, ampak življenje. Živite ga! Za tisti dve uri običajno pozabim na težave, ki jih imam, in tudi na življenje, ki ga živim. Nasmejim se ob modelu, ki skuša biti smešen. Nekaterim to uspe, drugim spet ne. No, tokrat jim JE uspelo.

Marko Nakrič

26. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM, 1. - 5. 12. 2010, CANKARJEV DOM

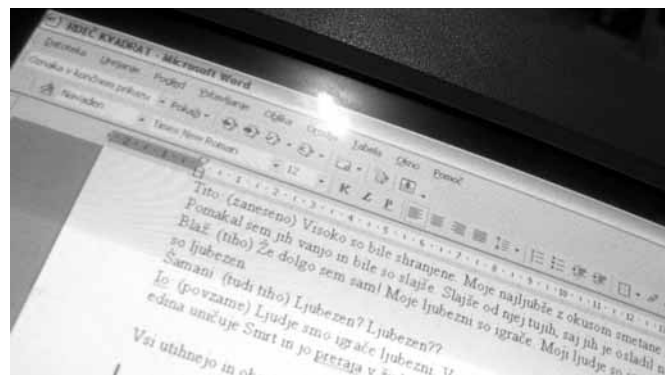
Vse v najlepšem redu, če ne bi prevladovala prikriti parazitski duh (založnikov na književnikih, vejice v številki šestindvajset, slovensko japijevstvo, projicirano na Cankarjev dom) in dikatorstvo pod pretvezo enotnosti in skladja. Bolje smo se počutili ob čaju v atmosferi Etnografskega muzeja kot v utesnjenosti med štanti velikih založnikov in piknik mizami malih založnikov – samo v najbolj oddaljenih kotih – na sejmu. Pester spremljevalni program je vsaj za trenutek odstranil sicer

nevidno, a brezobzirno in surovo tekmovanje založnikov ter prenasičenost in dolgočasje obiskovalcev. Težko se je znebiti vtisa, da je slovenski knjižni sejem bolj razprodaja knjig kot njihov praznik in da je vodilo založnikov bolj kapital kot pa literarna umetnost in njena evolucija.

Peter Pitambar Pangerc

K4/KIBERPIPA IN ŠTUDENTSKA ZALOŽBA

Bili smo tam, ko sta K4 v navezi s Kiberpipo preplavili Hackteria in Odprtakodna biološka umetnost, pa vztrajali na predavanju Dataisnature: sistemi, procesi in emergentno računalništvo, dodatno grizli robnike na Psihofiziki oblikovanja polj sil in doživljali orgazme na temo Variabilne koloidne matrice 3.1!! V glavnem: razvoj računalnikov zavzema vedno več prostora v vseh spektrih sodobne misli in umetnosti. Samovzdrževani sintetično-računalniški organizmi z lastnim samoohranitvenim nagonom niso več novost. Da pa smo si glavo tudi ohladili, smo se na poti domov oglasili še na predpraznični zabavi Študentske založbe in zmagali na temo neodvisne zaljubljenosti: svi smo mi isti, pogotovo vi!

Peter Pitambar Pangerc

19. FILMSKI FESTIVAL LIFFE, CANKARJEV DOM, 5. – 19. 11. 2010

Na Liffu sem si samoiniciativno ogledal dva filma, avstrijskega Roparja in filipinsko Klavnico. Prvi je zgodba o profesionalnem maratonskem tekaču, ki živi dvojno življenje; po eni strani je družinski človek, po drugi pa skoraj vsak dan oropa kako banko v Avstriji. Pri pobegu mu seveda pomagajo njegove hitre noge. Film se konča tragično, saj po neuspelem ropu, ko ga zabodejo, umre v avtu na avtocesti. Klavnica pa se dogaja v Quezon Cityju, premestju Manile, glavnega mesta Filipinov. Tam skupina moških ujame prostitutko, ki se ni držala »pravil«, jo brutalno posili ter na koncu razkosa, dele njenega telesa pa odvrže po ulicah Quezon Cityja v nekakšen opomin drugim.

Marko Nakrić

foto: Željko Zupčič

023
KRALJI
ULICE

TISKOVNA KONFERENCA OB ZAČETKU 26. FESTIVALA LEZBIČNEGA IN GEJEVSKEGA FILMA, 23. 11. 2010, SLOVENSKA KINOTEKA

Na konferenci se nas je zbralo okoli ducat novinarjev, ki jih zanimata tovrstna tematika in film na splošno. Poudarek je bil na nediskriminaciji, a ne samo gejev in lezbijk, ampak vseh zapostavljenih skupin. Organizatorji so nam na kratko predstavili program, ki obsega 22 celovečernih in 10 kratkih filmov, obenem pa so se tudi pohvalili, da je to najstarejši festival s tovrstno tematiko

v Evropi, kar jim mnogi prireditelji tovrstnih festivalov kar malo zavidajo, pa čeprav so mnogo večji in mnogo bolj razpoznavni kot slovenski. Kakor je vsakoletna praksa, so imeli tudi tokrat probleme s financami, vendar jim je kljub temu uspelo pripraviti zelo pester in zanimiv program. Glavni financerji festivala so MOL, španska ambasada in manjše LGBT organizacije. Za konec bi

rad izpostavil nekaj biserov festivala: Eloise, Moj prijatelj iz Fara, In prišla je Lola, Rock Hudson, čedni in skrivostni tujec ter film Saša. Se že veselim ogleda teh filmov, saj sem prepričan, da me ne bodo razočarali.

Marko Nakrić

STAND UP ČETRTEKI, SITI TEATER, BTC, 25. 11. 2010

foto: Tovarisa smeha

Ta četrtek bom poimenoval kar Ladies night, saj so nastopile samo ženske, stand up komičarke. Program je povezovala izjemna hrvaška komičarka Marina Orsag, ki me nikoli ne razočara, saj ima brez izjeme neverjetno smešne tekste in

anekdote. Nastopila je tudi hrvaška komičarka Klavdija Vlaj, ki se je predstavila kot Hrvatica, ki v Sloveniji govori angleško, saj je svoj repertoar izpeljala kar v angleščini. Nastopila je tudi angleška komičarka Ava Vidal, ki, vsaj po mojem mnenju, ni bila prepričljiva v svojem nastopu, saj se je delala norca iz črncev, pa čeprav je sama temnopolta, in iz svoje družine, predvsem sina. Nastopila pa je tudi slovenska komičarka – njeno ime mi je nekako ušlo iz glave –, ki se je v svojem nastopu posvetila lastni teži in težavam ob odpravljanju kilogramov. Poskušala je že vse: od bungee jumpinga do kolesarjenja. Tako je sama svetovala inštruktorju bungeeja, naj se raje za vsak slučaj odmakne z mostu – da ga namreč ne potegne s sabo v reko. Potonila bi kot dva kamna. Se ji je pa pripetilo v kitajski restavraciji, da pač ni imela dovolj denarja za obrok, ki ga je pojedla. Z njenimi besedami: »Jebeš bungee jumping, če te preganja 8 razjarjenih Kitajcev!« Smeh in še enkrat smeh!

Marko Nakrić

SENEGALSKI ZAPOR, 3. (ZADNJI) DEL

024
KRALJI
ULICE

Laura Lier

Prišel je dan zaslišanja pred tribunalom in za nekatere, ki so ga že imeli, dan razsodbe, ki je samo ob torkih. Odpeljali so nas na sodišče. Bilo nas je približno petdeset. Posedli smo po klopih kot v manjši cerkvi. Pred nami vsemogočni tribunal, tožilec in zapisnikar, za nami pazniki in pa sorodniki obtoženih. Kako mirno so vsi pred mano, ki so imeli razpravo, sprejeli kazen. Seveda sem prišel na vrsto tudi jaz in tudi moj odvetnik. Obtožni predlog so prebrali v francoščini. Vse sem zanikal in povedal svoje, prevajal mi je Buba, ki je pred desetimi minutami dobil 2 leti. Nato je nekaj dodal še advokat in konec. Vrnili smo se v zapor. Naslednji torek bo praznik, torej bom moral čakati vsaj še štirinajst dni.

Pregovor, da je denar sveta vladar, tu drži kot pribito. Za denar dobiš vse, kar je legalnega; od tople hrane, pijače, priboljškov do rjuhe, jogija, osebne pribora, kozmetike, cunj, literature, radia in celo pošiljanja SMS-sporočil po mobiju (paznik piše, ti mu narekuješ in nazaj). Na voljo pa so seveda tudi ilegalne zadeve, kot so trava, hašiš, alkohol in kajpada hladno orožje v

obliki noža. Podkupnina tu ni slučaj, ampak nekaj normalnega, Tako kot je normalno, da ješ ali dihaš.

Podkupljivi so vsi, od navadnega policaja in paznika do šefov in sodišča. Razume se, da na sofisticiran način, preko advokata. No, pomembno pa je še nekaj; ta čas nihče v Sloveniji ni vedel, kje točno sem, saj je tudi moj način potovanja tak, da sproti spreminjam ali določam pot, pač glede na trenutne okoliščine. Tokrat se je ravno zato pojavil problem, kako sporočiti domov, kaj se dogaja z mano in kje sploh sem. Najlažje to stori nekdo od zunaj, če ga imaš, potem je tu paznik z mobilcem, če imaš denar, ali pa, v najslabšem primeru, počakaš na predstavnika ICRC (International Committee of Red Cross). Eden izmed paznikov je bil že glede na besede sojetnikov bolj dostopen in tudi človeški, kar se je videlo že na zunaj. Večkrat je z nami spil čaj, pa tudi sicer sva se dostikrat pomenkovala. Bil je mlad, z mlado ženo in otrokom, na kar sem sklepal po fotografiji, ki nam jo je pokazal. Priznal je, da tudi on sanja o Evropi (ki ji tu pravijo Babilon), in me prosil za pomoč ali vsaj nasvet, kako bi lahko prišel do vizuma. Razložil sem mu, kako in kaj, v isti sapi pa še to, da Evropa ni noben Babilon. Postregel sem mu z resnico o recesiji, nezaposlenosti in stawkah, kaj več, sem presodil, bi bilo zanj že preveč. Naslednji dan sva se zopet srečala, najprej pri apelu, nato pa še na dvorišču. Tedaj sem se odločil, da tvegam. Razložil sem mu svojo situacijo glede kontakta z domom in ga prosil, ali mi lahko omogoči klic ali da pošljem vsaj SMS v Ljubljano. Vse skupaj sem potrdil z obljubo, da mu vse to povrnem, ko bom zunaj, ali, rečeno drugače, spet pri denarju. Gledal sem ga v oči, vedel sem, da dobro pozna mojo situacijo. Potem sva odšla vsak na svojo stran, saj ni pametno, da preveč tičiš s paznikom, posebej če si novinec, pa povrh še Tubab.

Tisto noč kljub utrujenosti nisem zaspal. Razmišljal sem, misli pa so prehajale zdaj v sanjarjenje in potem že v iluzije. Pogovarjal sem se sam s seboj, si risal vse možne rešitve in si naslikal tudi vse žive inačice dane situacije. Kaj če res dobim 2 leti? Drugi dan popoldan mi je paznik namignil, naj mu sledim. Šla sva v knjižnico in v roko mi je stisnil moj mobilni. »Pet minut!«, mi je nakazal z roko in izginil. Prvič so se mi zatresle roke. Ali je baterija polna, imam še kaj kredita? No, vse je bilo v redu, saj sem takoj napisal kratko in jedrnatno sporočilo in ga poslal prijatelju Aciju.

Arne

LJUDSKA KUHNA

TIPIČNA KRALJEVSKA JUHA

Potrebuje: krompir, nekaj listov špinacije, nekaj vršičkov in nekaj listov grozdja (ne sme biti špricano), malo vršičkov koprive, peteršilj, olje, sol, vegeto, poper in rdečo mleto papriko. Krompir najprej narežete na drobne kocke ter daste posebej kuhati. Zakaj? Ker se veže s koprivo in bi bil sicer zelo trd. V isto vodo daste kuhati omenjeno zelenjavo, ki je dobro oprana in drobno nasekljana.

Ni treba posebej dolgo kuhati, pač pa enolončnici dodate nepogrešljive začimbe, peteršilj in olje. Juha naj bo bolj gosta. Je čistilna za organizem, celo med jedjo škripa med zobmi. Dober tek,

Vaša Smiljana

foto: Tomislav Gruden - GTS

Gogijeva kolumna:

ŽIVLJENJE — NAJVEČ, KAR IMAŠ

Kot na vsakem začetku mojega pisanja vas tudi danes pozdravljam, in to vsekakor iz srca, brez zahrbtnih misli. Hudobija je pač z moje strani prepovedana. Vedno in povsod vam govorim, da se raje imejmo radi. Kreganje niti pod točko žnj ni dobrodošlo, niti po totalni pomoti zaželeno. No, pa da ne pretiravam; raja na zemlji nikoli ne bo. Veste, po moje je vrhovni šef, življenje, ki ga mnogi imenujemo sranje, zrežiral v smeri reševanja problemov. Morate priznati, da dolčas verjetno ni niti enemu samemu živemu bitju na tem planetu. Spet bluzim, mar ne? Bom pa v tem primernem trenutku prenehal in vam opisal resnični dogodek iz mojega razburkanega življenja. Letnice vam ne morem napisati, bil pa je to moj zadnji padec na dno. S tem hočem verjetno samo povedati, da sem takrat zadnjič tako prekleto sovražil življenje, da sem se hotel ubiti. No, očitno mi ni uspelo, saj še dandanes »meditiram« na tem planetu, po človeški logiki imenovan ZEMLJA. Ta hip sem seveda srečen, da mi takrat gospa z bleščečo koso ni odvzela tega, kar imam – življenja. Da pa me ne odnese preveč v druge konce, se bom raje držal rdeče niti te zgodbe. Časovno sem se najdlje zadržal v neki podnajemniški sobici, zaradi nesrečnih okoliščin pa sem se, kot je to pri meni že v nekakšni navadi, totalno skregal z gazdo. Pika na i je bil januar in kajpada zima. Spomnim se, da bilo je prekleto mrzlo, pa še iz krogov brezdomcev sem izpadel. Naj pojasnim. Če za tri leta umanjkaš na sceni, izgubiš kontakt oziroma se vsaj ogromno spremeni. Enostavno ne veš več, kje je kdo in predvsem kako naj se znajdeš. Če pa je prisotna še zima, je vse vsaj še enkrat težje. V svojem življenju sem to mnogokrat izkusil. Pa da ne boste mislili, da se s tem hvalim. Niti najmanj! Tistega mrzlega januarja sem ostal sam na tej jebeni ulici. Sam brez vsega, spet!

Dragi moji, niti približno si ne morete predstavljati, kako sem se počutil. Z eno besedo – jebeno. Vsa čutila so mi dobesedno odpovedala. V mojih veleecenjenih možganih se je vrtel samo en film. Treba se bo ubiti, saj sem že dovolj pretrpel in nimam dovolj kondicije, da bi v takem dreku še naprej živel. Ampak preživel sem. Nisem sicer nič kaj prida ponosen na svoje življenjske dosežke, a kaj naj? Nič! Če mi v vseh teh letih ni uspelo nič ustvariti, potem tudi v naslednjih letih ne bom. Ampak naj nadaljujem. En teden sem vse noči prespal dobesedno stoje na železniški postaji v Mariboru, dneve pa v bolnici, točneje, v čakalnici. Bilo mi je hudo in ni mi nerodno povedati, da sem ogromno prejoval. Jokal sem na straniščih, kajti ponos mi ni dovolil, da bi jokal na javnih mestih. Ne! Moja trma se nikakor ni predala, saj v bistvu niti ne poznam pojma izobešanje bele zastave. Kakorkoli že pa je bilo, moji v tistem času dehidrirani možgančki so našli zasilni izhod. Veste, v življenju sem prebral ogromno knjig in ena izmed njih je bila knjiga o duševnih boleznih. Shizofrenija je bolezen, za katero so značilne možganske halucinacije in paranoja. Mene osebno je bilo v življenju zelo redko strah, zaigrati pa sem to vsekakor znal. Priznati moram še nekaj: doktorice na psihiatriji na svet niso priplavale po kisli župci, saj so me po dveh dneh in pol opazovanja z obrazložitvijo, da nikakor nisem shizofrenik, pač poslale nazaj na cesto. Povsem upravičeno, saj bolnica ni zavetišče za brezdomce. Meni sta ta dva dneva in pol povsem pomagala. Uredil sem svoje misli, se sprijaznil z dejstvom, da sem zopet ostal brez vsega in da je treba živeti dalje. Tistega

leta sem prvič v življenju požrl svoj ponos in prestopil prag mariborskega Karitasa. Takrat sem se torej sprijaznil s svojo blesavo usodo totalnega reveža. Ja, tako je, ker pač tako mora biti. Proti vetru pač ne moreš scat, ne da bi bil moker. Logično, kajne? V dveh dneh in pol sem sprejel sebe in svojo usodo. Ugotovil sem namreč, da nima več smisla igrati nekaj oziroma nekoga ki v resnici ne obstaja. Postal sem to, kar v resnici sem. KLOŠAR! Danes, ko takole gledam nazaj, mi je malce žal, da tega nisem spoznal nekaj let prej. Klošar sem že svoje celotno življenje, le da si tega nisem priznal. Dandanes očitnega dejstva ne skrivam več, sicer pa, dragi moji, lahko prebirate mojo življenjsko zgodbo v kolumni, ki izide v vsaki številki. Zato sem hvaležen uredništvu, da objavlja moj življenjski dnevnik. Hvaležen pa sem seveda tudi kupcem, saj s tem pomagajo ogromnemu številu brezdomcev, ki na ta način vsaj kolikor toliko dostojneje zaslužijo kakšen evro. Polagam vam na srce, dragi moji bralci, da smo vsi ljudje, le sprejeti moramo to. Osebno se mi požrešneži oziroma egoisti zelo smilijo. Ponavadi se jim čudim, ker nismo na isti valovni dolžini. Držim se namreč reka: živi in pusti živeti. Življenje je prav lepa stvar, a le, če se z njim sprijazniš. Jaz sem ga, kot že omenjeno, sprejel in verjemite, da se počutim perfektno. Srečen sem jaz in srečni so vsi v moji bližini. Tako preprosta politika je to. Pa naj kdo reče, da nimam prav. Življenje je prav čudovita stvarca, le da nekateri do tega spoznanja nikoli ne pridejo. Zaupam vam lahko še naslednje; večina stresnih situacij izhaja iz nas samih. Naj pojasnim. Če si jezen sam nase, si obenem jezen na vse. Če pa si srečen, se ti vsak problem zdi šala. Hm, tako pameten sem, da mi kar škodi. Velikokrat sem že napisal, da se me denar ne drži. Pa saj je tako tudi prav; ustvarjen je, da kroži, pa še v obtok te spravi. Bog ne daj, da bi trofil na lotu, saj preprosto ne bi vedel, kaj naj naredim z vsem tem bogastvom. No, da pa ne pretiravam. V vsakem primeru bi ga ekspresno zapravil. Ob tem se mi zastavi zlovešče vprašanje, ali bi to sploh preživel. Zamislite si klošarja alias Gogija z milijonom evrov v žepu. Sama čaga, in to na kubik. Polovica Maribora bi pila, jedla in se drogirala. To bi bila pravcata znanstvena fantastika. Zanimivo bi bilo, ko bi mi razni strankarski lisjaki zvonili na vrata in prosili za donacijo. Pa ja! Enega samega centa jim ne bi dal. Zdaj pa mislim, da je skrajni čas, da končno neham bluziti in primerno zaključim tole pisanje. V prvi vrsti imejte radi sebe, ne denarja. Kockarstvo je prav pogubna stvar na tej zemlji, pa še človek sam si ga je izmislil! Uživate in papa do naslednjega druženja.

Goran Šrok - Gogi

**UGOTOVIL SEM NAMREČ, DA NIMA VEČ SMISLA
IGRATI NEKAJ OZIROMA NEKOGA, KI V RESNICI NE
OBSTAJA. POSTAL SEM TO, KAR V RESNICI SEM.**

PISMA BRALCEV

SREČNO NOVO LETO, DEMOKRATIČNI PROLETAREC

Spomnim se, kot bi bilo včeraj. Šel sem v službo, odpikal svojih osem ur in ostanek dneva je bil le zame. S kolegi na košarko, nogomet, v družbo. Zvečer na koncert ali kaj podobnega. Za denar me ni skrbelo. Vsak mesec na točno določen dan je bila plača, ki ni zamujala niti za uro, kaj šele za dan ali teden. Za dopust sem dobil regres in dopust je bil tudi plačan. Ko sem zbolel, sem šel k zdravniku, ki me je pozdravil, v službi pa sem imel plačan bolniški dopust. In pozimi vsak drugi teden na smučanje; Krvavec, Kranjska Gora, Italija, Avstrija. Poleti pa vsako leto za dva tedna na morje.

Potem pa so prišli ljudje, ki so mi napolnili glavo, da sem suženj v partijskem enoumju. Da živim v suženjstvu za železno zaveso in tako kot večina sem se uprl tistemu režimu in vkorakal v demokracijo, v svobodo. Prepričan, da bo sedaj domovina postala nova Indija Koromandija in da se bosta cedila mleko in med. Prvi premier je govoril, da bo Slovenija čez pet let druga Švica. UUAUUUUU, adijo suženjstvo partijskega enoumja. Toda kmalu so maske padle. Tisti, ki so nas prepričali o demokraciji, so se začeli rediti in proletarci smo začeli trepetati za svoje plače, zaposlitev, za preživetje. Kopnel je denar, ki smo ga privarčevali v suženjstvu partijskega enoumja. Vendar pa smo zdaj svobodni, vsaj tako pravijo. Zdaj smo v Evropi, čeprav s to napako, da imamo evropske cene in balkanske plače, seveda kadar jih sploh dobimo. Besede: regres, plačana

bolniška, plačan dopust so v Slovarju slovenskega knjižnega jezika zapisane pod pojmom: fantazija. Delati moraš, četudi si bolan, saj boš drugače odpuščen in bolniški dan ni plačan. Smučanje na Krvavcu so le še sanje. Osemurni delavnik je preteklost. Proletarec mora delati vsaj 12 ur na dan, na petek in svetek, če želi preživeti. Nismo pa več sužnji partijskega enoumja. Svobodni smo. Delodajalci se svobodno znašajo nad nami, nas ponižujejo, izkoriščajo in delajo z nami, kot da smo njihova lastnina. Proletarci smo ... Slovenija, druga Švica? Hja, morda Etiopija ali Somalija ...

Večkrat se sprašujem, kaj pomeni beseda suženj; zdi se mi, da v Slovarju slovenskega knjižnega jezika ni prav formulirana. Tam bi moralo pisati: suženj – demokratični proletarec v Republiki Sloveniji. Dragi moj drug proletarec, želim ti srečno novo leto, čeprav nama je obema jasno, da ne bo ravno srečno. Oba veva, da jih bo iz naših vrst mnogo ostalo na cesti, tako moralno kot fizično. Oba veva, da bodo delodajalski krvosesi še naprej pili kri in marsikoga iz najine kaste pritiskali ob zid – da se bo iz obupa oklenil alkohola ali drog in postal socialni problem. Oba veva, da bo marsikdo izmed proletarcev iz obupa dvignil roko nad seboj. Oba veva ... pa vseeno ti želim strpno novo leto. Želim ti, da se potrudiš in ga čim bolj mirno preživiš. Toda oba veva tudi to, da se ne smeva upreti delodajalcu, saj domovina tega ne dovoli. Domovina na naju vseeno ni pozabila, saj nama je poleg Rdečega križa za pomoč omogočila tudi Karitas. Oba veva, da so delodajalci zaščiteni bolj kot najini življenji, kajti midva nimava možnosti podkupovanja in zato nisva zanimiva za domovino. Dragi moj delodajalec, ne čudi se, da sem tak. Ne čudi se, da sem zombi. Ne čudi se, da sem otrok apokalipse. Ne čudi se, da nas je vsak dan več. Toda čudi se, ker mi vemo, da bo prišel dan, ko ... Ko nas boš moral poslušati in upoštevati. Prišel bo dan, ko se boš brez nas sam začel spreminjati v zombija, v otroka apokalipse, in takrat bo ta začaran krog sklenjen. Takrat boš ti odvisen od nas (kot si sedaj), vendar boš začel spoštovati naš trud, ki ga zdaj ne. Srečno novo leto, proletarec

lumpenproletarec TAUBI

SPOŠTOVANI!

Preden nadaljujem pisanje, vas lepo pozdravljam. Po dolgem času sem se odločila, da vam pišem, to pa zaradi tega, ker v Mariboru zelo težko dobim vašo revijo. Na koncu leta mi jih polovica manjka. Verjetno tudi zato, ker nisem pogosto v Mariboru, večinoma samo enkrat na teden. Vašo revijo preberem od prve do zadnje strani, posebej tisto, kar napiše Goran Šrok - Gogi. Pri njem sem začela kupovati, včasih pa ga ni na spregled po cel mesec in tako pač ostanem brez revije. Naj napišem še to, da z njim tudi kdaj poklepetam, dal mi je že kar nekaj nasvetov. Zdaj ko nekdo drug prodaja pred Cityjem v Mariboru, ga pogrešam, saj mi je ravno on znal dati kak uporaben nasvet ali pa mi odsvetoval, kaj naj naredim. Prosila bi vas, da mi revijo pošiljate kar na dom, rada bi prebrala To sem jaz – predstavitev obeh prijateljev. Toliko zaenkrat. Vsem, ki ustvarjate revijo, in tistim, ki jo prodajajo, želim obilo delovnih uspehov, predvsem pa zdravja, ki je naše največje bogastvo.

Robič Anica

KAKO POVEČATI BREZDOMSTVO?, 1. DEL

»Neumno vprašanje«, boste morda rekli bralci, »le koga naj bi zanimalo, kako povečati obseg brezdomstva?«. Mogoče pa to vprašanje ni tako neumno, ker če bomo vedeli, kako lahko povečamo število brezdomcev, bomo lahko tudi odgovorili na vprašanje, kako obseg brezdomstva zmanjšati, če bo kdo tako vprašanje želel postaviti. Morali bomo le delati obratno od tega, kar bi morali delati, da bi brezdomstvo povečali. V 12 številkah Kraljev ulice leta 2011 iščemo in opisujemo 12 odgovorov na to vprašanje.

Odgovor tega meseca je: Če želimo brezdomstvo uspešno povečati, potem moramo samo **odpreti čim več zasilnih, nočnih ali celodnevni zavetišč za brezdomce**, ne da bi zraven razvili še druge možnosti in programe, ki bi omogočili, da brezdomci iz zavetišč nato tudi odidejo in se premaknejo naprej v smeri samostojnega bivanja. Na nivoju države moramo zato financirati in čim več denarja porabiti za zasilna zavetišča, čim manj pa za oblike podpore v smeri samostojnega življenja. Obrazložitev: brezdomstvo je življenjski položaj, v katerega človek v nekem trenutku zaide (prav gotovo pa si ga ne izbere), potem v njem določen čas ostane, nato pa lahko iz njega tudi odide, če so mu na voljo ustrezni pogoji, materialni (npr. denar, možnost dosegljivega stanovanja, itd.), socialni (podpora drugih ljudi, prijateljev in tudi ustanov, itd.) in še drugi. Če hočemo brezdomstvo povečati, moramo samo doseči, da bo čim več ljudi prišlo v ta položaj, nato pa, da bodo v njem čim dlje ostali in iz njega čim težje odšli.

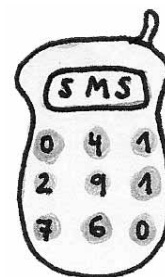
V današnjem prispevku se od teh vprašanj ukvarjamo predvsem s tem, kako doseči, da bodo ljudje čim dlje ostali v položaju brezdomstva in se čim težje iz njega izkopali ter odšli naprej. Način, kako to naredimo, je, da odpremo čim več nočnih in drugih začasnih zavetišč, oz. da čim več denarja porabimo samo za to. Zavetišča za brezdomce sicer pomenijo možnost spanja na toplem in suhem, kar samo po sebi ni slabo, in s čimer odgovarjamo na zahtevo po tem, »naj jih ne pustimo spati na cesti«, vendar praviloma ne odgovarjajo na vprašanje, kako naj se brezdomci življenjsko oz. stanovanjsko osamosvojijo ter kam naj gredo po zavetišču.

Zavetišča namreč niso dobra mesta, kjer naj bi ljudje živeli dlje časa. Bolj so podobna zaporu ali bolnici ali kakemu zavodu kot pa običajnemu stanovanju, v katerem ljudje živimo. Niso dobro izhodišče za iskanje službe, gojenje stikov s partnerjem, morebitnimi otroki, ne omogočajo pridobitve naslova ali svojega imena na vratih. Poskusimo si predstavljati, kako bi bilo cela leta bivati s štirimi, osmimi, desetimi drugimi ljudmi v isti sobi. Kako bi bilo spati v takih pogojih in si tako razvijati osebni prostor in svojo prihodnost; še posebej glede na to, kakšni so sicer standardi življenja v naši kulturi. Zavetišča torej ne spodbujajo posameznikovega razvoja niti ne preprečujejo zares bivanja na cesti. Življenje v njih velikokrat ni prijetno, zaradi česar se brezdomci včasih vračajo iz njih na cesto. Pa tudi če se ne, zavetišča praviloma ne spodbujajo iskanja poti naprej. Ob velikih kapacitetah zavetišč se bo zgodilo, da se bodo te kapacitete napolnile z obstoječimi brezdomci, na cesto bodo prihajali novi, stari pa medtem položaja brezdomstva ne bodo zapuščali, in dosegli bomo naš cilj – povečali brezdomstvo! Strategija, ki brezdomstva – ravno obratno – ne bo hotela povečevati ampak zmanjševati, bo iskala poti ven iz brezdomstva in ven iz zavetišč (ter temu namenjala sorazmerno več sredstev), pri čemer je na evropski ravni vedno bolj uveljavljena usmeritev v načelo »Najprej stanovanje!«. To načelo zelo zmanjšuje vlogo zavetišč in zahteva, da morajo biti namestitve v zavetiščih zares kratkotrajne inčasne, potem pa morajo obstajati možnosti za to, da se brezdomci lahko premaknejo naprej v smeri samostojnega bivanja.

Bojan Dekleva in Špela Razpotnik

SMS-KOMENTARNICA: 041 291 760

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 041 291 760. VABLJENI K SODELOVANJU!

2. 12. > > Zadnjič sem kupila Kralje od zelo prijaznega prodajalca. Rada berem vaš časopis, KU ste kul. Vaša bralka

14. 12. > > KU redno kupujem pred vhodom v MB Europark pri prijaznem gospodu. Z nabiranjem kakega evra na ulicah pa imam dosti idej, ena je letaki s pozitivno mislijo in zahvalo. Jaz raje dam kak evro, če je oseba nevtralna, da ne rine vame.:-) Mojca

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Ljubljana med nostalgijo in sanjami - Kongresni trg
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1
KDAJ: 30. 11. - 15. 1.

KAJ: Božične jaslice Zmaga Modica
KJE: Atrij Mestne hiše
KDAJ: 18. 12. - 8. 1., od 17h do 21h

KAJ: Muzejska zbirka Mestnega muzeja Ljubljana in Tobačne
KJE: Tobačni muzej, Tobačna 5, Ljubljana
KDAJ: Vsako prvo sredo in tretji četrtek v mesecu od 10h do 18h

KAJ: Izvirna slovenska slikanica 2010
KJE: Knjižnica Savsko naselje, Belokranjska 2
KDAJ: 1. 12. - 5. 1.

Glasba

KAJ: Kisha, Hari Mata Hari
KJE: Prešernov trg
KDAJ: 28. 12. ob 20h

KAJ: Tanja Žagar
KJE: Novi trg
KDAJ: 29. 12. ob 20h

KAJ: Samuel Lucas, Nina Badrič
KJE: Prešernov trg
KDAJ: 30. 12. ob 20h

KAJ: Helena Blagne, Hazard, Magnifico, Nuša Derenda
KJE: Prešernov trg
KDAJ: 31. 12. ob 20h

KAJ: Abbays Road, Sweet Sorrow, Carina, Melodrom, New York-Ska-Jazz Ensemble (New York, ZDA), We Can't Sleep At Night
KJE: Trg francoske revolucije
KDAJ: 31. 12. ob 21h

KAJ: Jinx
KJE: Novi trg
KDAJ: 1. 1. ob 20h

KAJ: Koncert glasbene skupine Stopinje (zvrst: bluegrass)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2
KDAJ: 11. 1. ob 20h

Delavnice, predavanja

KAJ: Potopisno predavanje Vzhodna Indokina (Matej Mlakar)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2, 3. nad.
KDAJ: 12. 1. ob 18h

KAJ: Sexual and Reproductive Rights of Women; Globally and Nationally (Špela Veselič)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10
KDAJ: 26. 1. ob 19h

Janez K.

KAJ: Gibanje in slikanje (Kulturno umetniško društvo Sredina)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2
KDAJ: 27. 1. ob 17h

KAJ: Fotografija leta-Emzinovo predavanje
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10
KDAJ: 28. 1. ob 18h

Litaratura

KAJ: Bralni krog - prireditev za starejše
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2
KDAJ: 20. 1. ob 10h

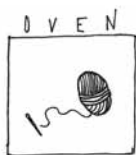
Razno

KAJ: Praznični knjižni sejem
KJE: Mestni trg
KDAJ: 18. 12. - 31. 12. od 11h do 21h

Prireditelji, vabljeni k objavlanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Nekoliko boste vznemirjeni zaradi neke novice, vendar boste na koncu, ko se boste popolnoma osredotočili na situacijo, kajti poplačal se vam bo trud, ki ste ga vložili v preteklosti. Za trenutek si vzemite čas in se spokojno naužite svežega zraka.

Po neprespani noči se vam bo prilegel mir in imeli boste čas za pomislek kako in kam bi šli na izlet s svojo boljšo polovico. Ne pozabite pri tem tudi na svoje bližnje, ki so vam stali ob strani takrat, ko ste bili še v težavah. Splačalo se vam bo, mar ne?

Za trenutek se vam bo zdelo, kot da ste sami na tem svetu, počutili se boste zelo osamljeno, toda pozor. Nekdo, ki vas ima rad, čaka na priliko, da se vam oglasi, in takrat boste kot prerojeni. Tudi vi ne držite križem rok, ampak objamite to ljubljeno osebo in se prepustite domišljiji!

Verjetno ste že opazili, da nekaj ni v redu z vami, zato, čimprej, dokler je še mogoče, napravite red, in tako boste živeli, čisto drugačno življenje. Nekoliko potrpite z partnerjem, saj je nestrpen, komaj čaka, da z vami podeli tisto, kar imata rada oba, mar ne?

Sedaj, ko ste zbrali toliko poguma in samozavesti, lahko uporabite to ljubezensko taktiko; namesto, da pridete v rožicah (rahlo okajeni), prinesite raje šopek rož za vašo najdražjo, saj sta oba skupaj dosegla tisto, kar je bil vajin cilj. Le obdržati ga morate!

Le pogumno še naprej in uspeh v učenju ne bo izostal. Čeprav pozno, bo darilo, ki ga imate za vašo ljubljeno osebo, vsekakor dobrodošlo. Vaša ljubljena oseba pa ima, kot vedno, darilo tudi za vas, le da vi tega sploh ne opazite. Le zakaj ne?

OGLASNA DESKA

Iščem nekoga, ki bi mi podaril delujoč televizor in računalnik, ne starejši od 10 let. Pokličite me na telefon 030 308 666. Hvala, Pero.

Bi mi lahko kdo podaril v mestu kakšno starejšo hišo z elektriko in vodo? Rabim prostor, saj sem vsestranski umetnik. Hvala. Nik Knez 040 584 481

Šofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Hvala. Tel.: 070 626 701

Avto; manjši, če mi lahko podari oseba, ki ga ne potrebuje več. Odplačam lahko s priložnostmi deli. Avto potrebujem za nego invalidne osebe, sam si ga s premajhno pokojnino ne morem kupiti. Dobrodelnim in razumevajočim osebam se vnaprej lepo zahvaljujem. Tel.: 070 626 701

Prodam umetne in naravne lasne vložke, prve za ceno 15 eur, druge pa od 20-30 eur, tel: 051 297 384, Saša

Kralji ulice vas v Posredovalnici rabljenih predmetov na Poljanski 14 vabimo k nakupu božičnih in novoletnih daril po ugodnih cenah. Vabljeni k nam vsak delovnik od 12h do 17h, ob četrtek od 10h do 17h ter ob sobotah od 10h do 14h.

MAVRIČNA SVETOVALNICA

Mavrična svetovalnica je brezplačna svetovalnica, namenjena lezbijkam, gejem, biseksualnim in transspolnim osebam ter tistim, ki svojo usmerjenost in identiteto še iščejo. Podpore nudimo tudi staršem in prijateljem. Naši strokovnjaki imajo večletne izkušnje pri delu s spolnimi manjšinami in zagotavljajo varen prostor brez predsodkov in sodb.

Nudimo informacije in pogovor o:

- soočanju s spolno usmerjenostjo,
- soočanju s (trans)spolno identiteto,
- procesu razkritja (coming out),
- družinskih odnosih,
- partnerstvu,
- varni spolnosti,
- starševstvu,
- diskriminaciji in nasilju

in drugih LGBT temah. Telefon: 031 258 685, vsak ponedeljek, sredo in petek od 18h do 20h.

Elektronski naslov:

mavricna.svetovalnica@gmail.com

Po predhodni najavi se lahko oglasite tudi osebno v prostorih Društva DIH (Društvo za integracijo homoseksualnosti, Slomškova 11, 1000 Ljubljana).

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

SPLETNA STRAN KRALJEV ULICE
Zaživela je prenovljena spletna stran društva Kralji ulice, na kateri najdete vse, kar vas zanima o delovanju društva, o dogodkih, ki se jih udeležujemo ter dejavnostih, ki jih razvijamo. Vabljeni, da nas obiščete na spletnem mestu: www.kraljiulice.org.

Izšel je četrti zvezek stripov Nika Kneza z naslovom Street stripnik 4. Cena stripovskega zvezka z barijnimi platnicami je dva evra, od katerih polovica ostane prodajalcem.

Prišel je čas, da naredite pri sebi dokaj zapoznalo bilanco vašega dela in ugotovili boste, da le ni tako vse črno, kot se vam zdi. Tudi slepa kokoš, najde zrno. Tako boste tudi vi našli zrno sreče, samo ozrite se naokoli in videli boste, da je svet tudi za vas lep.

Prav je, da se postavite po robu, vsakomur, ki vam hoče na nek način škodovati, zato vam predlagam, da uporabite vaše najboljše orožje, to je jezik, vendar morate biti tudi previdni, da se komu ne zamerite. Pazite na svoje zdravje in živce.

Počasi se vam takole, izza vogala, nasmiha sreča, ki pa je včasih tudi opoteča. Z vašo vztrajnostjo jo boste ujeli tako rekoč za rep. Poskušajte jo tudi obdržati, kajti ta gospa sreča, ki je že v letih, kljub temu rada pobegne drugam, mar ne?

Čas je prišel tudi za vas, saj je potrebno urediti kar nekaj stvari, ki ste si jih zanemarili v zadnjem času. Sprašujete se, kdo je tega kriv, vendar zdaj ni časa za jadikovanje, ampak za odločno akcijo, ki vam bo pomagala izvleči se iz teh težav. Bodite samozavestni in pazite na svoje zdravje.

Za vse, ki ste rojeni v temu znamenju velja pravilo, da se brez muje še čevljev ne obuje, zato urno v akcijo in rezultat vašega delovanja bo prišel kot naročen. Še kako boste potrebovali srečo in pamet, da boste prebrodili vse te težave. Ali ste pripravljeni na ta izziv?

Zadnje, čase ste bili zelo slabe volje, vendar je zdaj tudi za vas čas, da pride do sprememb. Te bodo tu tik pred 12 uro, zato kar urno pamet v glavo, malo sreče in domišljije, pa boste uspeli, tako poslovno, kot v privatnem življenju. Imejte radi vse ljudi in te ljubezni boste deležni tudi vi!

MAGIČNI LIK

pripravil Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) pojav pri nevihti, predvsem poleti, ko je vroče in soparno vreme, ko se zabliška,
- (2) vrsta živali, ki živi v slani ali sladki vodi,
- (3) gora na avstrijskem Koroškem,
- (4) slovensko žensko ime.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

	8	3	7			1		
9				4	6			
		6						
	5			9	1		4	
8								6
	3		2	8			9	
						6		
			9	2				5
		5			3	2	1	

AFORIZMI

Danes v Evropi nacizem ni več možen:
kje pa bodo, prosim lepo, dobili milijone članov Hitlerjugend?!

Jure Kunaver

Če umre znana osebnost, se o njej pogovarjamo v nedogled, če umre klošar, smo vsi tiho!

Gregor B. Hann

V življenju mi je najbolj všeč ta pestrost – vsak dan me ob živce spravi kdo drug.

Zmajček

ENKRAT IMAMO
DENARJA PREVEČ

DRUGIČ PREMALO

NIKDAR PA NI
ZADOSTI!

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnjega pravilno rešenega sudokuja ali magičnega lika: **Mileni Bartol iz Ribnice, Anici Ivanovič iz Knežje vasi, Janezu Trojarju iz Podlubnika in Bojanu Martiču iz Maribora.**

Slednji svojo nagrado odstopi prodajalcu Goranu Šroku-Gogiju.

ČAKAMO

★
NIK

ČAKAŠ PRED KOPALNICO

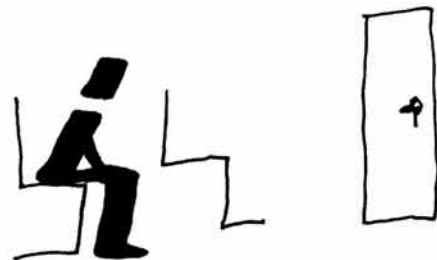
ČAKAŠ DA ZAVREVODA

ČAKAŠ AVTOBUS

ČAKAŠ PRI PSIHATRU

ČAKAŠ V TRGOVINI

ČAKAŠ PUNCO

EJ, POL ŽIVLJENJA PREČAKAMO, KAKO BI BILO
LEPO ŃEB BLO VSE EXPRESNO!

END

BETI & BIBA

Živite in pustite živeti ostalim.

